

Uključenost djece predškolske dobi u provedbu kinezioloških sadržaja

Petrlić, Martina

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:162:853139>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-07**

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)

Sveučilište u Zadru

Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja - Odsjek za predškolski odgoj

Diplomski sveučilišni studij Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Zadar, 2021.

Sveučilište u Zadru

Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja - Odsjek za predškolski odgoj

Diplomski sveučilišni studij Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Uključenost djece predškolske dobi u provedbu kinezioloških sadržaja

Diplomski rad

Student/ica:

Martina Petrić

Mentor/ica:

doc. dr. sc. Jelena Alić

Zadar, 2021.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Martina Petrlić**, ovime izjavljujem da je moj **diplomski** rad pod naslovom **Uključenost djece predškolske dobi u provedbu kinezioloških sadržaja** rezultat mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mojega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mojega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 2021.

Uključenost djece predškolske dobi u provedbu kinezioloških sadržaja

SAŽETAK

Redovito provođenje kinezioloških sadržaja u radu s djecom rane i predškolske dobi ima mnogostruke prednosti. Osim pozitivnog utjecaja na različita razvojna područja, takvi sadržaji sprječavaju pojavu različitih bolesti, a omogućava im stjecanje novih i usavršavanje postojećih vještina igrom. Kako bi se podržala realizacija takvih aktivnosti, neophodno je steći uvid u motive koji potiču djecu na aktivno sudjelovanje. Sukladno tome, važno je uspostaviti pozitivnu i podržavajuću motivacijsku klimu. Postoje određeni čimbenici koji određuju obrazac sportaševa ponašanja s ciljem doseg postignuća, a kojima se određuje njegova ciljna orijentacija. Prema tome, sportaši mogu biti individualno ciljno usmjereni prema zadatku i usavršavanju vještina te individualno ciljno usmjereni prema ishodu i rezultatu. Kada govorimo o sportskoj motivaciji, nužno je naglasiti mogućnost pojave dvije kategorije motiva za provedbu kinezioloških sadržaja, intrinzičnih i ekstrinzičnih. Dok intrinzični podrazumijevaju unutarnju potrebu djeteta za bavljenje kineziološkim aktivnostima poput želje za stjecanjem novih umijeća, želje za napretkom, zadovoljstva, ugone ili socijalnih razloga, ekstrinzični uključuju vanjske porive koji podrazumijevaju nagradu, primjerice zbog pobjede ili neka druga postignuća.

Primarni cilj istraživanja je utvrditi postoje li statistički značajne razlike u ciljnoj orijentaciji (usmjerenost na zadatak i usavršavanje vještina, usmjerenost na ishod i rezultat) i motivima za provedbu kinezioloških aktivnosti između dječaka i djevojčica rane i predškolske dobi Dječjeg vrtića „Ciciban“ u Otočcu. Istraživanje je provedeno online, dvama anketnim upitnicima. Za procjenu individualnih razlika u ciljnoj orijentaciji korištena je prilagođena verzija upitnika ciljne orijentacije „*TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TEOSQ*“ (Duda i suradnici, 1995, adaptiran za TZK prema Barić i sur. 2002). Kako bi se procijenili intrinzični i ekstrinzični motivi djece za provođenje kinezioloških aktivnosti, koristila se modificirana hrvatska verzija upitnika „*EMI-2*“ (Vlašić, i sur., 2002). Uzorak je činilo ukupno 35 ispitanika, od čega 17 dječaka i 18 djevojčica u dobi od 5 do 8 godina života. Rezultati istraživanja ciljne orijentiranosti nisu utvrdili postojanje statistički značajne spolne razlike. Međutim, unatoč većoj obostranoj *usmjerenosti na zadatak i usavršavanje vještina*, dječaci su ipak u većoj mjeri usmjereni na spomenutu dimenziju u odnosu na

djevojčice. U drugom dijelu postavljene hipoteze, rezultati upućuju na veću intrinzičnu i ekstrinzičnu motiviranost dječaka u odnosu na djevojčice. Dobivene vrijednosti aritmetičkih sredina pokazuju da se djevojčice bave kineziološkim aktivnostima najviše zbog užitka koje im one pružaju dok dječaci to čine zbog postizanja što boljeg rezultata. Statistički značajne spolne razlike utvrđene su za dimenzije *tjelesnog izgleda, rezultata te snage i izdržljivosti*. Prema tome, dječaci više vježbaju kako bi lijepo izgledali i kako ne bi bili bucmasti, kako bi postigli što bolje rezultate i vježbaju kako bi postali jaki u odnosu na djevojčice.

Djecu rane i predškolske dobi valja učiti razvoju unutarnjeg zadovoljstva koje će razviti želju za napretkom i samoostvarenjem, a prema tome poželjno je osmišljavati kreativne i zabavne kineziološke aktivnosti nalik igri i nuditi djeci mogućnost samostalnog snalaženja, kreativnosti i razvoja sigurnosti.

Ključne riječi: djeca, kineziološka aktivnost, intrinzična motivacija, ekstrinzična motivacija, ciljna orijentacija

Involvement of preschool children in the implementation of kinesiological content

SUMMARY

Regular implementation of kinesiological contents in working with children of early and preschool age has multiple advantages. In addition to the positive impact on different development areas, such contents prevent the occurrence of various diseases and allow children to acquire new skills and improve existing skills through play. In order to support the implementation of such activities, it is necessary to gain insight into the motives that encourage children to participate actively. Accordingly, it is important to establish a positive and supportive motivational climate. There are certain factors that determine the pattern of an athlete's behavior with the goal of reaching achievement, and which determine goal orientation. Thus, athletes can be individually goal-oriented towards task and skill development and individually goal-oriented towards outcome. When we talk about sports motivation, it is necessary to emphasize the possibility of the emergence of two categories of motives for the implementation of kinesiological content, intrinsic and extrinsic. While intrinsic motivation implies the child's inner need to engage in kinesiological activities such as the desire to acquire new skills, desire for progress, pleasure, comfort or social reasons. On the other hand, extrinsic motivation involves external urge that imply a reward for victory or some other achievement.

The primary goal of the research is to determine whether there are statistically significant differences in goal orientation (focus on task and skills development, focus on outcome and result) and differences in motives for the implementation of kinesiological activities between boys and girls of early and preschool age in Kindergarten "Ciciban", Otočac. The survey was conducted online, using two survey questionnaires. Firstly, an adapted version of the target orientation questionnaire "*TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TEOSQ*" was used to assess individual differences in goal orientation (Duda et al., 1995, adapted for TZK according to Barić et al. 2002). Secondly, in order to assess the intrinsic and extrinsic motives of children for kinesiological activity, a modified Croatian version of the "*EMI-2*" questionnaire was used (Vlašić et al., 2002). The sample consisted of 35 children, i.e. 17 boys and 18 girls from 5 to 8 years of age. The results of the target orientation study did not

establish the existence of a statistically significant gender differences. However, despite the greater mutual orientation on task and skills development, boys are still more focused on this dimension compared to girls. In the second part of the hypothesis, the results indicate a greater intrinsic and extrinsic motivation of boys compared to girls. The obtained values of arithmetic means show that girls engage in kinesiological activities mainly because of the enjoyment they provide them. On the other hand, boys do physical activities in order to achieve the best results. Statistically significant gender differences were found for next dimensions: physical appearance, results, strength and endurance. Therefore, boys exercise more to look nice and not be plump, to achieve the best results and to become stronger, compared to girls.

Early and preschool children should be taught to develop inner satisfaction that will develop a desire for progress and self-realization. Therefore, it is desirable to design creative and fun kinesiological activities similar to play and offer children the opportunity to cope independently, develop creativity and safeness.

Keywords: children, kinesiological activity, intrinsic motivation, extrinsic motivation, goal orientation

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Motivacija.....	1
1.1.1. Motivacijski procesi u sportu.....	3
1.2. Ciljna orijentacija.....	7
2. MOGUĆNOSTI PROVEDBE KINEZIOLOŠKIH SADRŽAJA U PREDŠKOLSKOJ DOBI	10
2.1. Planiranje kinezioloških sadržaja.....	10
2.2. Igraonice kao sredstvo realizacije kinezioloških sadržaja.....	14
3. PREGLED DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA	17
4. CILJ ISTRAŽIVANJA	22
5. METODE RADA	22
5.1. Uzorak ispitanika.....	22
5.2. Uzorak varijabli.....	24
5.3. Metoda obrade podataka.....	27
6. REZULTATI	28
7. RASPRAVA	37
8. ZNANSTVENI I PRAKTIČAN DOPRINOS ISTRAŽIVANJA	41
9. NEDOSTACI ISTRAŽIVANJA	42
10. ZAKLJUČAK	43
11. LITERATURA	45
12. ŽIVOTOPIS	50
13. POPIS SLIKA	52
14. POPIS TABLICA	52
15. POPIS GRAFIKONA	53
16. PRILOZI	54

1. UVOD

Kineziološke aktivnosti djece rane i predškolske dobi imaju značajan utjecaj na rast i razvoj djeteta. Kretanjem djeca rastu i razvijaju se stoga se javlja potreba za njihovim neophodnim provođenjem. Na taj način dijete razvija prirodne oblike kretanja, ono spontano razvija i usavršava hodanje, trčanje, skakanje, penjanje itd. No, kretanje ne utječe isključivo na tjelesni rast i razvoj već učinkovito djeluje i na dišni, probavni i središnji živčani sustav. Postoje i druge prednosti sportske aktivnosti djece kao što su unaprjeđenje zdravlja i kvalitete života, produženi vijek očekivanog trajanja života, redukcija rizika za pojavu kroničnih nezaraznih bolesti srca i krvnih žila, malignih, šećernih i drugih bolesti. Dakle, kineziološka aktivnost pozitivno djeluje na tjelesno i mentalno zdravlje te na psihosocijalni razvoj. Znanstveno je i dokazano da većina djece koja je sportsko aktivna u periodu djetinjstva zadrže usvojene zdrave navike (Burja, 2016). Takve aktivnosti obuhvaćaju razvoj cjelokupne ličnosti djeteta (Ivanković, 1980). Poželjno je da djeca, većinu svog slobodnog vremena, provode na svježem zraku te ih valja poticati na prirodno korištenje i ovladavanje vlastitim pokretima, razvoj spretnosti i sigurnosti jer sigurno dijete jača svoj karakter i stvara pozitivnu sliku o sebi. Sport omogućava realizaciju viših potreba pojedinca, ispunjava motive kao što su sigurnost, ljubav i poštovanje te vodi ka njegovu samoostvarenju (Sindik, 2009). Međutim, ono što dijete potiče na bavljenje takvim aktivnostima jest njegova motivacija. S ciljem podupiranja djece, važno je spoznati njihove intrinzične i ekstrinzične porive koji ih pokreću što i jest primarni cilj ovoga rada.

1.1. Motivacija

Za potrebe življenja, nužno je zadovoljenje vlastitih potreba pojedinca, a upravo se njihovo ostvarenje veže uz motivaciju. Rheirberg (2004) spominje pojam **motivacijskog** ponašanja koji podrazumijeva određeni cilj kojeg čovjek nastoji ostvariti, a u čijem postizanju ne postoje ograničavajući čimbenici. Različite su teorije motivacije. Petz (1992) pod pojmom *motivacije* podrazumijeva takvo stanje čovjeka u kojem je on „iznutra“ potaknut određenim motivima ili željama, potrebama, porivima i težnjama da bi ostvario postavljeni si cilj koji „izvana“ djeluje poticajno na njegovo ponašanje. Sukladno tome, govori se o dvjema vrstama motivacije, *intrinzičnoj* i *ekstrinzičnoj motivaciji*.

U psihologiji, intrinzična se motivacija odnosi na ponašanje koje je pokrenuto određenim unutarnjim porivima i nagradama te proizlazi iz potrebe pojedinca jer ga čini zadovoljnim za razliku od vanjske motivacije koja podrazumijeva ponašanje s ciljem postizanja određene nagrade ili izbjegavanja kazne (Coon, 2010). Kako je navedeno u radu Cherry (2019), autor Coon (2010) u svojoj knjizi „*Introduction to Psychology: Gateways to Mind and Behaviour Eith Concept*“ ističe kako se intrinzična motivacija događa i bez čovjekove namjere za postizanjem nagrade. Naime, riječ je o porivu koji ga podupire na istinsko uživanje u određenoj aktivnosti ili on istu aktivnost doživljava kao priliku za učenje, istraživanje i aktualiziranje vlastitih potencijala. Autorica Cherry (2019) prethodno navedenu definiciju pojašnjava na sljedeći način. Osoba koja čita članak „*Intrinsic Motivation - How Your Behavior Is Driven by Internal Rewards*“, a zainteresirana je i želi spoznati nove informacije u području psihologije i motivacije, motivirana je unutarnjom motivacijom. Nasuprot tome, osoba koja isti članak čita za potrebe studija ili s ciljem izbjegavanja loše ocjene, pod utjecajem je vanjske motivacije. Prema Malone i Lepper (1987), postoje suštinski motivirajuće aktivnosti kojima se ljudi bave prvenstveno zbog sebe samih ne mareći pritom za dobivanje nagrade ili izbjegavanje kazne. Takve aktivnosti oni definiraju zabavnima, zanimljivima, zadivljujućima, ugodnima i neizostavno motivirajućima. Jedan od čimbenika koji podupiru rast intrinzične motivacije jest izazov. Ljudi su motiviraniji kad, iz osobnih razloga, slijede ciljeve i kad je postizanje cilja moguće, ali ne i nužno, sigurno. Ti se ciljevi mogu odraziti i na razini njihova samopoštovanja. Drugi je čimbenik kontrola, ljudi istinski žele imati kontrolu nad samim sobom i okruženjem, nastoje i žele odrediti čime se bave. Suradnja i natjecanje također je važan čimbenik motivacije jer je vlastita motivacija u stupnju porasta u situacijama u kojima ljudi zadovoljstvo stječu pomažući drugima, a s druge se strane ona se primjenjuje i na slučajeve kada se uspoređuju vlastiti performansi s rezultatima drugih. Intrinzična motivacija raste pojavom tzv. osjetilne znatiželje odnosno kada određeni okolni utjecaj privuče pažnju pojedinca, ali i nastupom kognitivne znatiželje koja se javlja bavljenjem određene aktivnosti potičući osobu na istraživanje i učenje. Čimbenik koji utječe na motivaciju je prepoznavanje. Sportaši su motiviraniji kad su njihova postignuća prepoznata od strane drugih.

Obzirom da ekstrinzična motivacija podrazumijeva vanjsku nagradu, neophodno je naglasiti kako postoje različite perspektive nagrada. Stručnjaci ističu kako nuđenje nepotrebnih nagrada (primjerice, djetetu već dobro poznata igračka kojom se često igra) može prouzrokovati neočekivanu štetu (Boedecker, 2013). Unatoč mišljenju kako će ona uzrokovati porast čovjekove motivacije, interesa i uspjeha, to nije čest slučaj. Autor daje primjer u kojem

se djeca nagrađuju igračkama s kojima se već uživaju igrati, međutim, roditelji nisu ni svjesni da time čine suprotno, dječju motivaciju sputavaju što rezultira opadanjem njihova uživanja i odbijanjem prethodno najdraže igračke. Dakle, brojni čimbenici utječu na povećanje ili smanjenje unutarnje motivacije vanjskim nagradama. Izdvojenost ili značaj samog događaja često ima presudnu ulogu.

Prema Kotzmuth i Čerenšek „Pojedinač treba osvijestiti, definirati i koristiti obje vrste motiva kako bi njegova motivacija bila otporna na prolaznost vremena, kao i na padove raspoloženja ili trenutke gubitka mentalne stabilnosti, primjerice za vrijeme treninga ili učenja.“ (2019:54). Činjenica jest da su ljudi, u većoj mjeri, potaknuti unutrašnjom motivacijom koju Horga (2009) definira kao intrinzični razlog sudjelovanja u određenoj aktivnosti koju čovjek poduzima isključivo radi sebe samog odnosno radi vlastitog užitka ne razmišljajući o mogućoj vanjskoj nagradi.

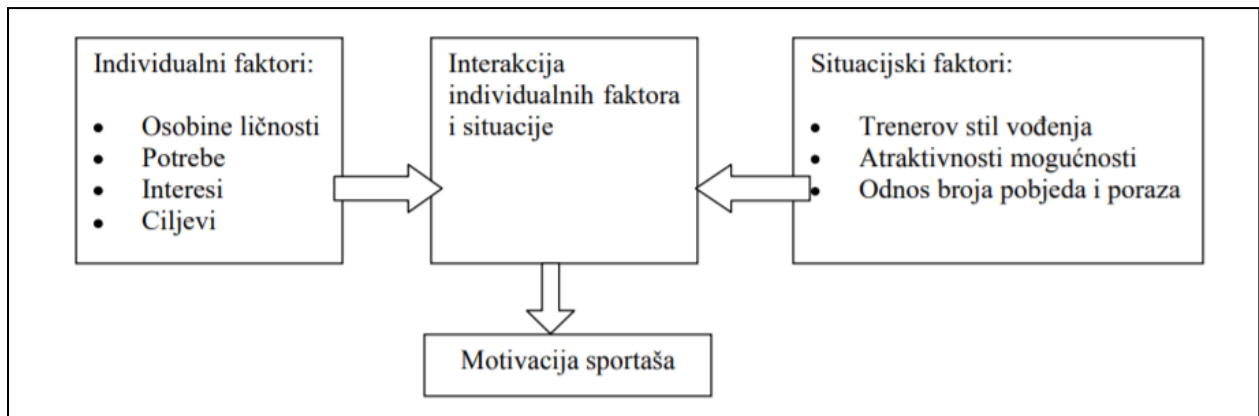
1.1.1. Motivacijski procesi u sportu

Motivacija u sportu bitno određuje razinu čovjekove uspješnosti odnosno njegove aktivnosti. Govoreći o sportskoj motivaciji može se zaključiti kako najčešća ispitivanja takve motivacije počinju riječju „zašto“. Nastoji se otkriti zašto je čovjeku takva aktivnost potrebna. Naime, odabir sporta određuju različiti čimbenici poput cjelokupne ličnosti djeteta, kompetencija koje ono posjeduje, pozitivnog djelovanja na rast i razvoj kao i na socijalni kontekst djeteta. Pritom, uloga motivacijskih procesa jest određenje intenziteta i smjera pojedinca ka određenoj vrsti sportske aktivnosti.

Mnogostruki su pristupi sportskoj motivaciji. Prvi pristup podrazumijeva teoriju u kojoj motiviranost pojedinca proizlazi iz njegovih individualnih značajki što je dijelom istinito. Naime, motivacija je pod snažnim djelovanjem okoline, a relevantni utjecaj na nj ima i trener. Prema drugom pristupu, motivaciju prvenstveno određuju situacijski faktori. Također se potencira utjecaj trenera i njegovo djelovanje na samu aktivnost sportaša. Treći je interakcionistički, objektivan i točan pristup prema kojem individualni i situacijski znakovi jednako utječu na sportsku motivaciju čineći pritom motivacijsku klimu svojim interaktivnim djelovanjem. (Zulić i Frapporti-Roglić, 2013)

Autori prethodno navedene činjenice prikazuju sljedećom shemom uz objašnjenje kako se sportaš aktivno uključuje u određenu situaciju uz prisutnost individualnih odrednica. Tada je on istovremeno pod utjecajem situacijskih odrednica koje su u interaktivnom

djelovanju sa individualnim odrednicama pojedinca. Takav odnos podrazumijeva različito djelovanje situacijskih značajki na sportaše različitih osobina. Prema navedenom konceptu, motiviranost sportaša pod snažnim je utjecajem osobina ličnosti individue, situacijskih faktora, ali i načina rada trenera. (Zulić i Frapporti-Roglić, 2013)

Slika 1. Interaktivno djelovanje individualnih i situacijskih faktora pri formiranju motivacijske klime u sportu. (Zulić, Frapporti-Roglić, 2013)

Horga (2009) opisuje Halliwellovu (1979) klasifikaciju kompleksne kategorije ponašanja sportaša te ih dijeli na ponašanja uzrokovana *izborom* određenog sporta, ponašanja uzrokovana *uloženim trudom* i *naporom* pri treniranju te ponašanja određena *perzistencijom* pojedinca u takvoj vrsti aktivnosti.

Odabir sporta ovisan je o različitim čimbenicima poput dobi i spola sportaša, stupnju natjecanja, razini sportskog umijeća, a koji su podložni promjenama tijekom vremena. Postoje i tzv. univerzalni motivi koji uključuju osjećaj gladi, žeđi, nisku razinu energije izazvanom umorom i nedostatkom sna, seksualne zahtjeve te komplekse porive koji ne moraju nužno biti poistovječeni sa sportom. Dakle, postoje posredni i neposredni porivi sportske aktivnosti. Dok posredni podrazumijevaju ličnost djeteta, njegovu sposobnost, socijalni status i mogućnost uključivanja u određenu sportsku aktivnost (primjerice, egzistencija određenog sportskog kluba), neposredni podrazumijevaju tzv. organske i izvedene motive. Organski porivi pružaju zadovoljstvo pojedincu, a činjenica jest da ono osigurava dugoročan interes sportaša za određenu vrstu aktivnosti. Iz takva zadovoljstva proizlazi, primjerice, želja individue za druženjem koja se kategorizira u izvedene porive. Učestale uzroke sportske motivacije sportaši dijele na sljedeće kategorije:

1. Kompetitivnost – natjecateljski duh iz kojeg proizlaze dvije želje pojedinca, ona za natjecanjem i dostignućem s jedne i ona za samoostvarenjem s druge strane

2. Socijalni razlozi - primjerice, želja za uspostavljanjem socijalnih odnosa s drugima u smislu prihvaćanja (biti prihvaćen od strane okruženja, socijalni status...)
3. Zdravstveni razlozi – postizanje i održavanje psihofizičke snage i briga o vlastitu zdravlju
4. Estetski razlozi – tzv. „ljepota igre“
5. Preobrazba ili oslobođenje od emotivne uznemirenosti
6. Uzbudjenje - razina ushićenja koju određena kineziološka aktivnost uzrokuje
7. Astetsko iskustvo – unutarne zadovoljstvo uzrokovano odricanjem, dugotrajnim i ustrajnim vježbanjem (čovjekova percepcija vlastite vrijednosti kao rezultata uloženog truda)

Postavlja se pitanje koji je relevantni razlog dugotrajnog bavljenja određenim sportom, sportaševe ustrajnosti u njemu i napora koji za to vrijeme ulaže u nj. Autorica Horga (2009) u svome radu daje odgovor na prethodno spomenuto pitanje. Psiholozi tvrde da su motivi isti kao i u prethodnoj kategoriji (odabir sporta). Međutim, dugotrajno razdoblje aktivne uključenosti pojedinca u određeni sport prožeto je i njegovim preispitivanjem zadovoljstva vlastitom motivacijom, primjerice, ima li određeni sport pozitivan utjecaj na njegovo zdravlje, prihvaćaju li ga njegovi suigrači i sl. Hoće li on i dalje ustrajati u određenom sportu i koliko će truda ulagati u nj ovisi o rezultatima njegove samoprocjene. Također, neophodna je svijest trenera o prisutnosti raznovrsnih čimbenika koji podupiru ili osporavaju održavanje ili rast motivacije, a koji ujedno izazivaju u sportaša nezadovoljstvo.

Horga (2009) tvrdi kako svi prethodno navedeni čimbenici određuju djelovanje motivacijskih procesa. Jasno je da svaka od navedenih dimenzija podiže motive sportaša na veću razinu te im pruža određenu razinu zadovoljstva. Međutim, ona smatra kako „...izvori zadovoljstva i ugone ne moraju u svim okolnostima i u svakom pojedinačnom slučaju biti isti.“ (2009:170). Čest je oblik dječjeg ponašanja u sportu i *napuštanje kineziološke aktivnosti* što autorica povezuje s promjenom smjera njegova ponašanja. Napuštanje određenog sporta najčešće je prouzročeno „lutanjem“ djeteta od jedne do druge aktivnosti dok ne naiđe na onu, za sebe, najbolju i zanimljivu aktivnost. Ukoliko mu određena aktivnost ne predstavlja zabavu i ono nije zainteresirano, dijete će posljedično napustiti istu i vrlo vjerojatno započeti novu sportsku aktivnost. Ne rijetko je i vlastito nezadovoljstvo uzrokovano osjećajem neuspjeha i nekompetentnosti glavni razlog napuštanja aktivnosti. Stoga je važno djeci uputiti pohvalu, ali i osigurati, većim dijelom, mogućnost vrednovanja sportaša na temelju njegova osobnog rasta i usavršavanja sportskih umijeća. Nasuprot tome, nastoji se izbjeći samovrednovanje pojedinca temeljem pobjede ili poraza kao i uspoređivanjem sebe i drugih. S ciljem

susprezanja dječjeg olakog napuštanja aktivnosti, nastoje se utvrditi njihovi motivi kako bi se u što većoj mjeri mogli podržati od strane okoline što i jest relevantni razlog provođenja ovog istraživanja.

Autori nude klasifikaciju najčešćih motiva djece za bavljenje sportom ili kineziološkim aktivnostima. Dakle, vanjski ili ekstrinzični motivi često ih potiču, a oni podrazumijevaju oduševljenje drugih (roditelja, trenera...), dosezanje nagrade, motivaciju dostignuća odnosno težnju ka pobjedi, osjećaj vlastite vrijednosti, prepoznatljivost, bavljenje aktivnostima u kojima se ističe kompetentnost djeteta. Socijalni razlozi dijele se na afilijalne motive (druženje i upoznavanje novih prijatelja), momčadski orijentirane razloge (timski igrač, član tima) i uspoređivanje te procjena kompetentnosti u odnosu na druge. Treći motiv podrazumijeva intrinzične ili unutarnje razloge koji uključuju razvoj vještina (unaprjeđivanje vlastitih vještina kao i učenje novih), vlastiti prinos i posljedičnu uzbuđenost proizašlu iz zabavne igre. Dakle, kada se spoznaju dječje želje i prioritete, organizacija sportskih aktivnosti može se modificirati s ciljem povećanja dječje motivacije i osiguranja zadržavanja djeteta u određenom sportu ili kineziološkoj aktivnosti. (Zulić i Frappanti-Roglić, 2013)

Prema Barić (2004), shvaćanje motivacije omogućuje oblikovanje različitih mogućnosti koje će posljedično pozitivno i rastuće djelovati na stupanj motiviranosti mladih sportaša te spriječiti njihovo moguće odustajanje od sporta što predstavlja aspekt kojeg brojni istraživači nastoje razotkriti. Postoje brojni faktori koji djeluju na smjer, uzrok i učinak motivacije koje Barić (2004) klasificira na okolinske (situacijske) i one koje se očituju unutar same osobe (dispozicijske). Početna motivacija sportaša nije garancija njegove trajnosti. Poriv koji potiče mladog sportaša na bavljenje određenom kineziološkom aktivnošću jest prije svega njegova slobodna volja i izbor, a ono što ga dodatno motivira jest njegovo aktivno sudjelovanje koje pridonosi osjećaju kompetentnosti i ushićenosti. Sukladno tome, Barić ističe: „Motivacijski obrasci strukturiraju se u dinamičkom procesu u kojem sudjeluje više faktora, a krajnji ishod ovisi o njihovu međudjelovanju.“ (2004:784).

Autorica Horga (2009), mišljenja je kako je teško procijeniti optimalnu hijerarhijsku strukturu poriva za provedbu kinezioloških sadržaja jer ona ovisi o dobi i o spolu sportaša. Posljednjih godina, suvremeni se istraživači psihologije sporta koriste socijalno-kognitivnom teorijom¹ pri ispitivanju motivacije (Roberts, 1993; Treasure, 2001) primjenjujući pritom

¹ Socijalno-kognitivna teorija – teorija čiji su predstavnici Albert Bandura i mnogi drugi psiholozi poput Cantora, Dwecka, Higginsa i Mischela. Ona počiva na učenju promatranjem i na misaonim procesima kojima se temelje individualne razlike, a ponašanje pojedinca proistječe ispreplitanjem osobnih i situacijskih faktora.

različite strategije ispitivanja, teorije i modele utvrđivanja specifičnih koncepata i sportske motivacije. Suvremena se istraživanja sportske motivacije baziraju na ispitivanju mentalnih i čuvstvenih odrednica te uzroka sportaševa ponašanja čije varijable djeluju na održavanje ponašanja koja teže postignuću, razini sportske uključenosti i ustrajnosti u učenju i sportskom samousavršavanju. Istraživanjem sportske motivacije, autori su se najčešće bavili motivacijom postignuća i njezinim djelovanjem na rezultat, omjerom intrinzične i ekstrinzične motivacije u odnosu na postignuće, iznalaženjem čimbenika i uzroka sportskog (ne)uspjeha te planiranjem sportskih rezultata. Najčešće je istraživana *motiv postignuća* kojeg Petz definira „Vrsta socijalnog motiva koji se očituje u stremljenju ka uspjehu i ostvarenju visokih standarda dostignuća, u težnji za postizanjem ciljeva koji su teže dostupni i čije postizanje dovodi do isticanja pred drugima;...” (1992:253).

1.2. Ciljna orijentacija

Obzirom da su djeca tijekom provedbe kinezioloških aktivnosti motivirana različitim čimbenicima, prema Barić (2004) ključnu ulogu ima motivacijska klima koja podrazumijeva niz čimbenika o čijem utjecaju ovisi ostvarenje cilja što ga sportaš mora ili želi kompenzirati. Prethodno navedeni čimbenici uvjetuju i mogućnost evaluiranja i podupiranja težnje ka realizaciji postavljenog cilja. Oni determiniraju i kriterije postavljene sportašu glede njegova odnosa s okruženjem, preciznije s drugim igračima u pojedinoj situaciji (Seifriz, Duda i Chi, 1992). Brojni su eksterni faktori koji određuju obrazac sportaševa ponašanja s ciljem dosega postignuća, što u svome radu Barić (prema Duda, 1993; 2001) obrazlaže tvrdnjom „Motivacijska klima smatra se kontekstualnom varijablom“ (2004:785). Sukladno tome, dvije su odrednice takve klime, objektivna i subjektivna. Temeljna razlika jest činjenica da objektivna perspektiva uzrokuje **formiranje** motivacijske klime dok subjektivna podrazumijeva **definiranje** stvarne motivacijske klime. Objektivna je prepoznatljiva po eksternim pokazateljima karakterističnim za određeni obrazac i omogućava uvid u stvarne situacijske, istovjetne za sve aktere, parametre u trenutku postignuća. Nasuprot tome, subjektivna podrazumijeva individualnu interpretaciju objektivnih indikatora, vrednovanja i povratnih informacija o sportskom postignuću pojedinca. Prema tome, Barić (2004) naglašava kako sportaši grade individualnu psihološku klimu prvenstveno zbog nejednakosti njihova iskustva odnosno različitog tumačenja situacijskih čimbenika.

Temeljem analize realno formuliranih ciljeva, sportaš interpretira vlastito postignuće. Sukladno tome, motivacijska klima se klasificira na dva temeljna obrasca za procjenu sportaševe kompetentnosti, a koje se podrazumijevaju ortogonalnim² veličinama (Barić, 2004 prema Seifriz i sur., 1992). Dakle, ona može biti fokusirana na učenje i razvoj vještina (*task orientation*) s jedne strane i na demonstraciju, superiornu izvedbu i rezultat (*ego orientation*) s druge strane. Upravo je ciljna orijentacija ključna za formiranje takve klime. Individualnu usmjerenost na zadatak i unaprjeđivanje sportskih vještina određuje djetetov stav i procjena vlastite kompetentnosti u odnosu na prethodna postignuća. Prema Barić (2004) ključ postignuća leži u osjećaju pojedinca i njegovoj težnji za unaprjeđenjem određenih sportskih vještina ili rješavanja pojedinog izazova. Suprotno tome, individualnu ciljnu usmjerenost djeteta prema izvedbi i rezultatu određuje njegovo postignuće. Onom djetetu kojeg ovakav motiv usmjerava, napredovanje i usavršavanje vještine ne predstavlja osjećaj uspješnosti već ono svoj uspjeh komparira s uspjehom druge djece. Teza „biti uspješan“ izjednačena je tezom „biti bolji od ostalih“ (Barić, 2004:787). Tako usmjerenost djeteta uspjeh doživljava kao rezultat nadmoćnih kompetencija, a da bi ono bilo zadovoljno, potrebno je pokazati vlastitu nadmoć ili suzbiti moguću demonstraciju svoje 'slabe strane'. Često si takvo djeteta postavlja niske ciljeve koji su čak i ispod razine njegove kompetentnosti.

Ciljna je orijentiranost djelomično održiva dispozicijska pojava koja je podložna promjenama što upućuje na mogućnost modificiranja osnovnog obrasca u pojedinom trenutku zbog utjecaja okolinskih faktora čime sportaš posljedično kratkoročno prihvaća i suprotni koncept ciljne orijentacije. Takve faktore pojedincu nameće njegova socijalna okolina odnosno vladajuća motivacijska klima. Jačinu situacijskih znakova ističu Treasure i Roberts (2008) tvrdeći kako pojedinac sa slabom usmjerenošću na usavršavanje postojećih i učenje novih umijeća može ojačati istu neposrednim utjecajem kongruentno prisutne motivacijske klime (Barić, 2004). Ciljna usmjerenost sportaša bitno utječe na odabir situacijskih faktora koje pojedinac opaža u svojoj okolini, a autorica naglašava i posljedicu dugoročnog izlaganja određenom tipu motivacijske klime odnosno modifikaciju sportaševe ciljne orijentacije. Ciljna usmjerenost može biti uvjetovana specifičnom situacijom i kontekstom, primjerice, natjecanje u kojem su sportaši podložni privremenoj ciljnoj orijentaciji na izvedbu i rezultat unatoč inicijalnoj usmjerenosti ka unaprjeđivanju umijeća i suzdržanost.

Motivacijska se klima može smatrati jednom od najvažnijih dispozicijskih osobina koja određuje odnos pojedinca prema sportu te razinu njegove posvećenosti i uključenosti.

² Ortogonalnost – normalnost, svojstvo međusobne okomitosti dviju veličina.

Tušak (1997) navodi kako u sportskom motivacijskom procesu dolazi do kompleksne međuovisnosti mnoštva postavljenih ciljeva. Međutim, odnos između motivacijske klime i ciljne orijentacije, prema Dudi (2001) i Sinclair (2001) jest dinamičan i kompleksan, a njihove veze nisu uzročne već recipročne. Kako autorica Barić (2004) u svom radu navodi, ukoliko situacijski znakovi nisu točno odredili obrazac takve klime, prevladat će dispozicijske karakteristike sportaša odnosno njihova ciljna orijentacija (Newton i Duda, 1999; Roberts, 2001). Suprotno tome, ukoliko su jasno postavljeni situacijski znakovi definirali određeni obrazac, vrlo je vjerojatno da će se više djece odnosno sportaša ponašati slično.

2. MOGUĆNOSTI PROVEDBE KINEZIOLOŠKIH SADRŽAJA U PREDŠKOLSKOJ DOBI

Nekoliko je mogućnosti provedbe kinezioloških aktivnosti s djecom predškolske dobi u odgojno-obrazovnim ustanovama. Prema Državno pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe (2008), programi odgoja i obrazovanja dijele se na redovite i posebne. Dok su redoviti usmjereni na zadovoljavanje osnovnih dječjih potreba i zahtjeva roditelja, posebni se odnose na specifične programske sadržaje. Jedan od takvih, posebnih programa potencira važnost očuvanja tjelesnog i mentalnog zdravlja djeteta, a riječ je o športskom programu. Redoviti programski sadržaj također nudi mogućnost provedbe kinezioloških aktivnosti, međutim, odluko o provedbi takvih sadržaja uređuje ustrojstvo vrtića. Roditelji odnosno skrbnici djeteta koji izrazito žele potaknuti aktivno sudjelovanje svoga djeteta u takvim vrstama aktivnosti, ukoliko im okruženje i uvjeti to omogućuju, mogu upisati dijete u odgojno-obrazovnu skupinu koja je obogaćena specifičnim sadržajima sporta i koja gotovo svakodnevno organizira i realizira kineziološke aktivnosti.

2.1. Planiranje kinezioloških sadržaja

Prilikom pripreme sata tjelesne i zdravstvene kulture važno je uzeti u obzir dobnu skupinu djece i organizirati isti sukladno njihovim mogućnostima i razvijenim sposobnostima. Kod mlađe djece, posebno se ističe način izvođenja određene aktivnosti nego li sam ishod igre. Zbog toga se planiraju jednostavne kineziološke aktivnosti poput puzanja, hodanja, trčanja, skakanja, penjanja i sl. Djeca te dobi osobito vole aktivnosti koje uključuju traženje, sakrivanje i hvatanje. Djeca srednje dobi imaju razvijenije prirodne oblike kretanja, spretnija su i brža, prostorno orijentirana pa je nužno planirati kineziološke aktivnosti kompleksnijeg sadržaja. Kod djece starije predškolske dobi osobito se izražava snaga i izdržljivost, dakle, postoji mogućnost njihove aktivne uključenosti u mnogobrojne, kompleksnije kineziološke aktivnosti. Djeca navedene dobi usavršila su različite vještine kretanja, više su napredovala u spretnosti, snazi i brzi u odnosu na srednju dobnu skupinu. Prema tome, kako bi se zadovoljili njihovi zahtjevi i potrebe za kretanjem i kako bi djeca bila intrinzično motivirani, nužno je sagledati sve aspekte dječjega razvoja uključujući kompetentnost i stupanj razvoja svakog pojedinog djeteta te prema tome organizirati kineziološke sadržaje. (Sever, 2015)

Kineziološki se sadržaji dijele na uvodni, pripremni, glavni i završni dio sata. Svaki od navedenih dijelova podrazumijeva ciljeve, zadaće i kineziološke sadržaje (Findak, 1995).

U **uvodnom dijelu sata** glavni je cilj organizacijska, fiziološka i emotivna priprema djeteta za daljnje aktivnosti. Uloga antropoloških zadataka jest postići aktivnost svih dijelova tijela i spremnost organizma za svladavanje postavljenih zadataka. Obrazovni su zadatci usmjereni ka ponavljanju i svladavanju jednostavnih kinezioloških zadataka i usavršavanja motoričkih umijeća dok odgojni podrazumijevaju ostvarenje ugodne atmosfere. Pri planiranju sadržaja, bitno je inicirati primjerene i zabavne sadržaje kako bi se lakše ostvarili postavljeni zadatci. Kineziološki sadržaji uključuju različite oblike trčanja, bazične (elementarne) igre i jednostavne momčadski orijentirane igre.

Pripremni dio sata ima za cilj postići spremnost organizma za veće fizičke napore koji ga očekuju u planiranim opće pripremnim vježbama. Antropološki zadatak usmjeren je na razvoj funkcije lokomotronog aparata. Osim učinkovitog djelovanja na motoričke i funkcionalne kompetencije, ubrzava se rad srca i dišni sustav. Obrazovne se zadaće odnose na usvajanje informacija o novim opće pripremnim kineziološkim aktivnostima te na usavršavanje motoričkih znanja repetitivnim radnjama određenih aktivnosti. Osim pozitivne i ugodne atmosfere, odgojne se zadaće odnose i na poštivanje reda, ali i rada unutar grupe. Ovakvim se vježbama nastoji pokrenuti cijelo tijelo, a osobito oni dijelovi čije je aktivno djelovanje ključno za ostvarenje planirane aktivnosti. Međutim, najprije se poduzimaju radnje kojima se obuhvaća rad svih mišićnih skupina, a zatim one koje su usmjerene na pokretanje pojedinih mišićnih skupina. Pruža se i mogućnost korištenja različitih sprava i pomagala. Budući da se radi o djeci rane i predškolske dobi, iznimno je važno svaku pojedinu kineziološku aktivnost uklopiti u određenu priču. Preporučeni broj vježbi u ovome dijelu sata jest od 6 do 12. Valja biti kreativan, maštom potaknuti dijete na aktivno i, prije svega, zanimljivo sudjelovanje koje će mu omogućiti razvoj brojnih vještina i potaknuti unutarnju motiviranost. Preporuča se oponašanje životinja i izvođenje svakodnevnih životnih radnji.

Glavni je dio sata usmjeren na postizanje razvoja antropološkog statusa djece kineziološkim aktivnostima te na razvoj povoljnih uvjeta za realizaciju postavljenih zadataka. Antropološke zadaće podrazumijevaju stimulaciju rasta i razvoja djeteta, razvoj tehničkih (motoričkih) i funkcionalnih kompetencija, a posebno se naglašava pravilno držanje. Dok se obrazovnim zadaćama nastoji ostvariti stjecanje i usavršavanje motoričkih umijeća, odgojnima se razvijaju radne navike, pozitivne osobine i navike za redovito provođenje kinezioloških sadržaja. Ovaj se dio sata klasificira na tzv. A i B dio sata. **A dio sata** uključuje

kineziološke sadržaje poput hodanja, trčanja, poskoka, skokova i preskoka, bacanja, hvatanja i gađanja, višanja, kotrljanja, puzanja, provlačenja i penjanja, dizanja i nošenja, vučenja i potiskivanja, igara i dječjega plesa. Provodi se jedna lakša tema za pripremu donjeg dijela leđa i ona teža za pripremu gornjega dijela. Kineziološke aktivnosti primjerene ovome dijelu sata mogu biti, primjerice, aktivnosti poput ubacivanja loptica u obruče, koševе, golove i sl. **B dio sata** podrazumijeva interpretaciju prethodno provedenih aktivnosti. U ovome dijelu dolazi do realizacije kinezioloških sadržaja poput elementarnih, ekipnih ili štafetnih igara. Djeci je ovo najzanimljiviji dio sata jer im omogućuje slobodno izražavanje emocija, otkrivanje natjecateljskoga duha i uspoređivanje vlastite kompetentnosti u odnosu na druge članove.

Na kraju slijedi **završni dio sata** koji ima za cilj povratak svih fizioloških i psihičkih funkcija na početno stanje. Antropološke zadaće podrazumijevaju smirivanje organizma. Stjecanje i unaprjeđivanje tehničkih znanja obrazovni su zadatak čija je realizacija moguća elementarnim, mirnijim igrama. Na razvoj zdravstvenih i higijenskih navika kao i na stjecanje navika utječe odgojni zadatak. Najčešće se poduzimaju kineziološke aktivnosti poput sporog hodanja, plesanja, vježbi disanja, razgovora, pranja ruku, umivanja ili čak provođenja elementarnih igara poput popularne i svima znane igre „Dan-noć“. (Sever, 2015).

Sat tjelesne i zdravstvene kulture odnosno provedba kinezioloških sadržaja u radu s djecom rane i predškolske dobi iziskuje njihovo planiranje sukladno dobi.

Trajanje kinezioloških aktivnosti obzirom na dobnu skupinu:

- **Mlađa dobna skupina – trajanje aktivnosti: 25 minuta**

Uvodni dio sata: od 2 do 3 minute

Pripremni dio sata: od 5 do 7 minuta

Glavni dio sata: od 14 do 16 minuta

Završni dio sata: od 2 do 3 minute

- **Srednja dobna skupina – trajanje aktivnosti: 30 minuta**

Uvodni dio sata: od 2 do 4 minute

Pripremni dio sata: od 6 do 8 minuta

Glavni dio sata: od 18 do 20 minuta

Završni dio sata: od 2 do 4 minute

- **Starija dobna skupina – trajanje aktivnosti: 35 minuta**

Uvodni dio sata: od 2 do 4 minute

Pripremni dio sata: od 7 do 9 minuta

Glavni dio sata: od 20 do 22 minute

Završni dio sata: od 2 do 4 minute (Sever, 2015)

Kineziološke aktivnosti u odgojno-obrazovnim ustanovama planiraju se prema **metodički organizacijskim oblicima rada**, a koji se dijele na **frontalni, individualni i grupni oblik**.

Frontalni podrazumijeva realizaciju određene kineziološke aktivnosti isključivo pod nadzorom odgojitelja i njegovim izravnim vodstvom (Findak, 1995). Provedba takvih aktivnosti podrazumijeva opisivanje i demonstraciju kinezioloških sadržaja koju izvodi odgojitelj nakon čega slijedi dječje aktivno sudjelovanje odnosno realizacija prikazane aktivnosti.

Individualni način rada, Findak (1995) definira kao izvedbu određenih oblika kinezioloških sadržaja pojedinca uz nadzor i kontrolu za to educirane stručne osobe. U ranom i predškolskom odgoju, prethodno navedeni princip rada podrazumijeva međusobnu komunikaciju djeteta i odgojitelja, a kojom mu odgojitelj posvećuje pažnju i objašnjava određeni zadatak. Najčešće se ovakav oblik provodi zbog uvažavanja razlika odnosno zbog različite razine kompetentnosti i stupnja razvijenosti određenih razvojnih područja.

Grupni način rada podrazumijeva aktivnu provedbu kinezioloških sadržaja u kojoj su djeca podijeljena u skupine. Ovisno o broju djece, takve skupine mogu uključivati dvoje djece koja su u paru, rad skupine od troje ili rad skupine od četvero djece, usporedni ili usporedno odijeljeni princip rada. Prema Findaku (1995), **rad djece u paru** predstavlja istovremenu izvedbu predstavljenog zadatka, a prilikom razvrstavanja djece u parove bitno je sagledati visinu i težinu, stupanj razvijenosti motoričkih kompetencija, ali i želju svakog pojedinog djeteta ukoliko je to moguće. Primjenljiv je u svakom dijelu sata. **Rad u trojkama** podrazumijeva rad djece u grupama mlađe, srednje ili starije skupine, a koje istovremeno provode određeni kineziološki zadatak uz prethodno opisivanje i demonstriranje istoga pod vodstvom odgojitelja. Na isti način djeluje i **rad u četvorkama**. Međutim, rad skupine od troje djece primjenljiv je u gotovo svakom od oblika kineziološke aktivnosti, u svakom dijelu sata izuzev pripremnoga.

Paralelni ili usporedni oblik rada podrazumijeva istovremenu izvedbu istoga motoričkoga gibanja različitim izvođenjem pomoću raznovrsnih pomagala. **Paralelno odijeljeni način rada** podrazumijeva istodobnu izvedbu istog kineziološkog zadatka dvaju ili više grupa razvrstanih u kolone ili vrste. Ovakav je pristup izrazito pogodan jer pruža brojne mogućnosti od brze izvedbe postavljenog zadatka djece jedno za drugim do maksimalnog iskorištavanja prostora i opreme, visokog intenziteta, razvoja autonomije i sl. Ovakav se način rada može primijeniti u svim dijelovima sat tjelesne i zdravstvene kulture (Findak, 1995).

Ono što djecu izrazito veseli jest sljedeći metodički organizacijski oblik rada, **poligon**. Kineziološki zadatci u poligonu se izvode jedni za drugim, uzastopno, odnosno djeca ne čekaju na red već prelaze prepreke jedan iza drugoga. Poligoni se mogu razlikovati obzirom na mjesto izvedbe tj. može se organizirati u otvorenome ili zatvorenome prostoru. Također, prema slaganju i principu pripreme razlikuje se prirodni, umjetni i kombinirani poligon. Obzirom na broj staza, razlikuje se jednostazni, dvostazni i višestazni. (Bosnić, 2015)

2.2. Igraonice kao sredstvo realizacije kinezioloških sadržaja

Igraonice sportskoga ili kineziološkoga sadržaja pružaju djeci mogućnost aktivnog sudjelovanja bez prisile, primjerice, roditelja ili skrbnika, odgojitelja ili ustanove u cijelosti. Dijete svojevolumno može postati članom takva neobvezna programa. Jasno je da, ukoliko je dijete vođeno intrinzičnom motiviranošću, pristupit će provedbi sadržaja sportskoga karaktera kako bi stjecao nova i razvijao postojeća kineziološka umijeća. Međutim, sportske igraonice uvelike se razlikuju u odnosu na prave sportske treninge djece predškolske dobi, prvenstveno u pristupu i razvoju motoričkih znanja i kompetencija te dosezanja kompetitivnih postignuća. Igraonice nude djeci mogućnost svladavanja i usavršavanja manjeg broja motoričkih dostignuća u danim kineziološkim aktivnostima, a potencira se uvježbavanje onih sadržaja kojima dijete može lako ovladati u kratkom vremenskom periodu. Sindik (2009) smatra kako upravo ovakav način poučavanja neizravno utječe na postizanje dobrog rezultata u natjecateljskim kineziološkim aktivnostima jer osjećaj vlastite vrijednosti i kompetentnosti jednako kao i uspjeh djetetu pružaju motivaciju za aktivno sudjelovanje u budućim kineziološkim aktivnostima. Postoje teorije koje su već ustvrdile pozitivnu korelaciju uspjeha i samopouzdanja djeteta, međutim, Sindik (2009) smatra kako su i sama djeca, odgojitelji/učitelji, roditelji/skrbnici i treneri također odgovorni za aktivnost djeteta u takvim oblicima aktivnosti. Naglašava njihovo interaktivno djelovanje.

Ovakvi se kineziološki sadržaji baziraju na **igri** kao jednoj od najprirodnijih aktivnosti djece rane i predškolske dobi. Posebna se pažnja pridaje igrama s već postavljenim pravilima, a dominira situacijsko učenje izvođenjem kinezioloških sadržaja, njihovim ispravljanjem i usavršavanjem. **Voditelj programa** koristi se prethodno spomenutim organizacijskim oblicima rada poštujući pritom razinu usvojenosti određenih sportskih vještina djece, individualne potrebe i uvažavajući propisano trajanje aktivnog sudjelovanja obzirom na dobnu skupinu djece. Pojedini, redoviti vrtićki programi nude mogućnost realizacije igraonice kinezioloških aktivnosti čitavu pedagošku godinu, ne prelazeći pritom maksimalno dnevno trajanje do dva sata, a javlja se i mogućnost provedbe tzv. sportske igraonice. Njezino se trajanje ograničava na dva puta tjedno, a ponekad i manje od navedenog. Dva su osnovna tipa provedbe takvih igraonica. Prvi tip podrazumijeva ostvarenje programskih kinezioloških sadržaja u potpunosti sa stalnim članovima skupine, a koji su određenog vremenskog trajanja, sadržaja i intenziteta. Drugi tip podrazumijeva ostvarenje parcijalnih programskim kinezioloških sadržaja smanjenoga opsega odnosno uže provedbe bez slijeda što ovisi o potrebi i želji svakog pojedinog djeteta. U ovome pristupu nisu točno definirani elementi (trajanje, sadržaji, intenzitet) i često se provodi u redovnom programu ustanove za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Sadržaje rada definiraju odgojitelji unutar odgojno-obrazovne skupine. (Sindik, 2009)

Ciljevi kinezioloških programa:

1. usmjerenost na usavršavanje osnovnih motoričkih sposobnosti, koordinacije i pokreta u vremenskoj i prostornoj orijentaciji, brzine i pravovremene reakcije, snage i izdržljivosti, okretnosti i fleksibilnosti
2. omogućiti ostvarivanje znanja o osnovama u području kinezioloških aktivnosti (nogomet, košarka, gimnastika, odbojka, rukomet, atletika, golf, hokej, badminton, tenis, stolni tenis, biciklizam, plivanje) radeći pritom na navici i unutarnjoj motiviranosti za daljnju provedbu sportskih sadržaja
3. omogućiti razvoj znanja o vlastitoj uspješnosti ili neuspješnosti prilikom svladavanja raznih tehničkih zadataka uz istodobnu motiviranost djece za provedbu kinezioloških aktivnosti; suzbiti osjećaj manje vrijednosti svakog pojedinog djeteta
4. pospješiti socio-emocionalni razvoj, empatičnost, razviti osjećaj za suradnički rad, odgovornost i sl.

5. omogućiti postepeno usavršavanje kompleksnijih kinezioloških zadataka, pružiti mogućnost razvoja pozitivne slike o sebi i razviti samopouzdanje djeteta uvidom u njegove kvalitete i vlastitu vrijednost

6. omogućiti uvjete za razvitak (samo)discipline koja je neophodna za vlastitu i uspješnost rada skupine u cijelosti

7. steći znanje o važnim pretpostavkama aktivnog i zdravog načina življenja, a koje podrazumijevaju spoznaju o pravilnom načinu hranjenja i sl. (Sindik, 2009)

Istražujući o sportskim igraonicama unutar Hrvatske, Sindik (2009) dolazi do sljedećeg podatka. Spoznaje kako, posljednje desetljeće, hrvatske dječje vrtiće obilježavaju posebni programski sadržaji kineziološkoga karaktera, a riječ je o „sportskim vrtićima“ u kojima se njeguje individualnost, potrebe i mogućnosti svakog pojedinog djeteta. Pažljivo se odabiru kineziološke aktivnosti, educirani tim stručnjaka i pravilna prehrana. Dosadašnja istraživanja utvrdila su učinkovitost takvih programa glede boljih motoričkih kompetencija posebno naglašavajući stupanj stečenih motoričkih spoznaja djece polaznika.

3. PREGLED DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA

Istražujući literaturu srodnu aktualnoj temi rada, utvrđena je minimalnost provođenja takva istraživanja. Shodno tome, djeca predškolske dobi rijetko čine uzorak ispitivanja razlika ciljnih orijentacija i motiva za bavljenje određenim kineziološkim sadržajima. Teško je utvrditi individualne stavove djece prethodno navedene dobi. Znatan je broj takvih istraživanja proveden na uzorcima ispitanika osnovnoškolske i srednjoškolske dobi te nekolicina srednje i starije životne dobi.

Sportska istraživanja (Pelletier i sur., 1995) i istraživanja tjelesne i zdravstvene kulture (Ntoumanis, 2001) dokaz su pozitivne korelacije unutarnje motivacije s različitim emocijama i ponašanjima poput veće razine uživanja, ulaganja napora i veće namjere za aktivnu uključenost u budućim sportskim aktivnostima.

Barić (2004) provodi ispitivanje motivacijske klime u sportskoj ekipi te istražuje situacijske i dispozicijske odrednice. Motivaciju smatra glavnim čimbenikom funkcioniranja strukturnih odlika čovjeka. Cilj je bio ustvrditi ciljnu orijentaciju sportaša i odnos ponašanja trenera s konceptima i dimenzijama motivacijske klime u košarci i nogometu. Uzorak su činila djeca (od 14 do 17 godina), a istraživanjem je obuhvaćeno ukupno 398 sportaša od kojih je 192 djece treniralo košarku, a 206 nogomet. Dobiveni rezultati upućuju na važnost motivacijske klime kao jednog od ključnih čimbenika u sportskim ekipama te potenciraju njezinu usmjerenost na razvoj i učenje sportskih vještina. Usmjerenost ka postizanju rezultata je minimalna. U oba su sporta rezultati jednaki, a košarkaši i nogometaši su potvrdili prioritet učenja novijih vještina u odnosu na krajnji rezultat.

Studentica Trboglav Martina (2006) istraživački rad na temu ciljne orijentacije i motivacijske klime odnosno prediktora unutarnje sportske motivacije, provela je u svrhu pisanja diplomskoga rada. Cilj takva ispitivanja bio je utvrditi doprinos ciljne orijentiranosti sportaša kao dispozicijske dimenzije u interpretaciji pokazatelja unutrašnje motivacije (interes i uživanje, uloženi napor i pridavanje važnosti sportu, percipirane sposobnosti i doživljavanje pritisaka i tenzija). Uzorak je činilo ukupno 580 sportaša (192 košarkaša, 206 nogometaša, 182 rukometaša) od 14 do 17 godina. Istraživanjem je obuhvaćeno 51 sportskih klubova u 9 hrvatskih županija. Rezultati su utvrdili da što su sportaši orjentiraniji na zadatak i unaprjeđivanje vještina, više uživaju u sportu i ulažu veći trud te se osjećaju kompetentnijima. Glede situacijskih faktora, što sportaši više percipiraju klimu usmjerenu na usvajanje vještina to više uživaju u sportskoj aktivnosti te se smatraju sposobnijima.

Cetinić J. i suradnici (2007) bave se istraživanjem profila ciljne orijentiranosti u nastavi tjelesne i zdravstvene kulture. Konkretno istražuju različitost čimbenika unutarnje motivacije. Cilj rada jest ustvrditi različitost dimenzija unutarnje motiviranosti učenika različitih profila ciljne usmjerenosti. Uzorak je činilo 100 ispitanika (49 muškaraca i 51 žena) odnosno učenika osam srednjih škola. Za prikupljanje podataka koristio se Upitnik intrinzične motivacije. Dobiveni rezultati ukazuju na statističku značajnost razlika. Naime, orijentiranost na zadatak pozitivno je povezana s unutarnjom motiviranošću polaznika srednjih škola što podrazumijeva njihovu potpunu i aktivnu uključenost u nastavi.

Cetinić i Vuk (2007) s ciljem postizanja maksimalne angažiranosti djece u tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi provode istraživanje motivacijskih obrazaca učenika. Primarni cilj jest utvrditi značajnost spolne razlike u ciljnoj orijentaciji. Uzorak je činilo ukupno 100 ispitanika odnosno učenika osam razreda srednje škole Blato. Za procjenu je korišten upitnik ciljne orijentiranosti „*Task and Ego Orientation in Sport Questionnaire – TEOSQ*“ (Duda i suradnici, 1995., adaptiran za TZK prema Barić i sur. 2002.). Rezultatom nisu utvrđene statistički značajne razlike, obje su skupine usmjerene na zadatak, a manje na rezultat. Također, i jedna i druga skupina vježbanjem uživaju, ulažu mnogo napora i truda, a stjecanje novih umijeća jak je poriv za vrijeme usavršavanja postojećih.

Barić i Šimunić (2011) istraživale su spolne razlike u motiviranosti ne redovitih rekreativnih vježbača zbog nedostatka kretanja suvremenog čovjeka. Primarni im je cilj bio ustvrditi motive žena i muškaraca koji ih potiču na bavljenje kineziološkim aktivnostima te istražiti spolne razlike u motiviranosti. Uzorak je činilo 80 ispitanika (41 žena, 39 muškaraca) od 18 do 35 godina. Ispitivanje je provedeno hrvatskom verzijom upitnika *EMI-2* koja uključuje 14 poriva za provođenje kinezioloških aktivnosti (reguliranje težine, sprječavanje bolesti, osvježenje, tjelesni izgled, utjecaj društva, razina stresa, zdravstveni aspekt, snaga i izdržljivost, razina uživanja, pripadanje, kompetitivnost, pokretljivost i izazov). Rezultati su pokazali osrednju razinu motivacije i značajnu razliku u šest ispitanih čestica. Dok muškarci najviše povremeno provode kineziološke aktivnosti zbog zdravstvenog aspekta i snage, a minimalno zbog nametnutog vježbanja izvana, žene to čine zbog zdravstvene zaštite, pokretljivosti i održavanja tjelesne težine.

Bogdanović Čurić i Ivanišević (2012) provele su istraživanje čiji je osnovni cilj bio ispitati veze u motiviranosti za rekreativnu uključenost u sport i zadovoljstvu koje on pruža. Ispitalo se ukupno 228 polaznika osnovnih škola u Mostaru. Rezultati su ukazali značajnu razliku u motivima dječaka i djevojčica. Dok je kod djevojčica često vidljiv *poriv za poboljšanjem zdravlja*, kod dječaka su često prisutna dva poriva, *poriv za poboljšanjem*

fizičkih kompetencija te poriv za reduciranje tjelesne težine. Također, nema značajne razlike u rekreativnom bavljenju sportom među ispitanicima različita spola.

Barić, Vlašić, Cević-Erpić (2013) istraživanjem su nastojale utvrditi razinu korelacije percipirane kompetentnosti, unutarnje motiviranosti i ciljane orijentiranosti djece prilikom pohađanja nastave (tjelesna i zdravstvena kultura). Također, cilj je utvrditi postojanje statističko značajnih spolnih razlika djece različite dobi. Uzorak je činilo 594 učenika mlađe i starije školske dobi, a u ispitivanje su integrirane sljedeće dimenzije: spomenuta dob, spol i razina kompetentnosti. Rezultati ukazuju na umjereno visoku motivaciju učenika i dokaz su korelacije percipirane kompetentnosti i ciljane orijentacije, uživanja i interesa za nastavu. Dok su stariji učenici usmjereniji na zadatak i usavršavanje vještina, s užitkom prate nastavu i skloniji su aktivnom sudjelovanju u procesu odgoja i obrazovanja od mlađih generacija. Djevojčice su potaknute unutarnjim porivima, usmjerenije su na zadatak i usavršavanje vještina od učenika, a oni koji sebe smatraju sposobnijima u većoj mjeri uživaju u sadržajima nastave te predstavljaju pozitivne stavove o nastavi. Prethodno navedene činjenice ukazuju na značajnu razliku u ciljnoj orijentaciji između dječaka, djevojčica, učenika mlađe i starije dobi te onih različito percipirane kompetentnosti.

Cvenić, J. i suradnici (2013). u svom se radu bave razlikama u motiviranosti pri pohađanju nastave tjelesne i zdravstvene kulture. Cilj je ustvrditi različitost unutrašnje motiviranosti učenika za bavljenje kineziološkim aktivnostima na nastavi (tjelesna i zdravstvena kultura). Uzorak je činilo 122 djece (peti, šesti, sedmi i osmi razred osnovne škole) od čega su 63 polaznika redovne nastave, a 59 polaznika izvannastavnih aktivnosti (aktivnosti u sportskoj dvorani Osnovne škole Pavleka Miškine). Dok su ispitanici prve grupe, po 45 minuta dva puta tjedno pohađala nastavu, ispitanici druge grupe su uz redovitu, pohađala i izvannastavne aktivnosti tjedno i vikendom. Uzorak je činilo 122 učenika (od petog do osmog razreda OŠ) od čega je 63 učenika redovne nastave, a 59 onih koji su pohađali dodatne aktivnosti. Podaci su prikupljeni Upitnikom intrinzične motiviranosti "Intrinsic motivation 32 inventory", (McAuley i sur., 1989). Rezultati ukazuju na različitost dviju skupina u dvjema vrstama unutarnje motiviranosti. Prva je usmjerena ka percipiranoj kompetentnosti, a druga skupina ka naporu/važnosti. Polaznici dodatnih izvannastavnih aktivnosti su samouvjereniji, smatraju se sposobnijima i više se zalažu za tjelesne aktivnosti. Također, ulažu više truda u odnosu na prvu skupinu.

S ciljem utvrđivanja intrinzične i ekstrinzične motivacije, ekstrinzične regulacije emocija i mjere dječjeg postignuća u odnosi na školski kontekst (opći i uspjeh postignut na kraju pedagoške godine u polju tjelesne i zdravstvene kulture), autori Milavić, Milić, Jurko,

Grgantov i Marić 2015. su godine proveli istraživanje na uzorku od 205 ispitanika (142 dječaka i 163 djevojčice) sedmih i osmih razreda osnovne škole. Njime su ustvrdili maksimalnu motiviranost učenika u području tjelesne i zdravstvene kulture u svrhu potpunog svladavanja određenih vještina tijekom nastave. Rezultati ukazuju veću unutarnju nego li vanjsku motiviranost. Glede spolnih razlika u ekstrinzičnoj regulaciji takve motivacije, utvrđuje se kako su dječaci ekstrinzično motiviraniji od djevojčica.

Autori Jaakkola, John Wang, Soini i Liukkonen (2015) ispitivali su, u pet grupa kategorizirane, učenike i učenice dobi od 14 do 15 godina s ciljem utvrđivanja razine njihove socijalne korelacije uključujući motivacijsku klimu tjelesne i zdravstvene kulture te orijentiranosti učenika na zadatak i usavršavanje vještina ili na ishod i rezultat. Analizom varijance utvrđena je niska razina uživanja učenika prve grupe za razliku od četvrte i pete u kojima je uočena visoka razina. Istraživanjem je dokazano kako različita perspektiva motivacijske klime posljedično vodi ka različitim stupnjevima uživanja. Rezultati upućuju na značajnu spolnu razliku, veća je motiviranost i orijentiranost na ishod i rezultat, ali i osjećaj uživanja kod dječaka.

Ispitivanje koje su provele Protić i Maršić (2015) temelji se na utvrđivanju različitosti u ciljanoj orijentiranosti i unutrašnjoj motiviranosti polaznika individualnih i ekipinih sportova.

Pri ispitivanju, korišten je upitnik ciljane orijentiranosti i intrinzične motivacije u sportu. Uzorak je činilo 157 ispitanika (84 muškaraca i 73 žena). Rezultati ukazuju na veću usmjerenost sportaša i sportašica na rezultat i izvođenje u pojedinačnim sportovima dok u ekipnim prevladava veća usmjerenost na zadatak i usavršavanje postojećih umijeća. Također, prisutna je veća razina uživanja i zainteresiranosti u sportu. Istraživanjem nije utvrđeno statistički značajan interaktivan utjecaj spola i sporta na rezultat u odnosu unutrašnje i ciljane usmjerenosti.

U svrhu pisanja završnog rada, studentica Nataša Gric (2019) provela je istraživanje sportske motivacije djece polaznika osnovnoškolskih ustanova. Koristila se metodom anketnog online ispitivanja. Primarni cilj bio je utvrditi koliko se osnovnoškolska djeca bave izvannastavnim sportovima, motive i aktivnosti koje najviše favoriziraju, koliko se često njima bave, tehnologije i stav roditelja o izvannastavnim sportskim aktivnostima. Relevantno za temu rada jest ispitivanje motiva djece za bavljenje takvim aktivnostima. Uzorak od 205 ispitanika čine 145 žena i 60 muškaraca. Ispitivanjem se utvrdilo kako je najveći motiv djece socijalni kontekst (107,52 %) te je povoljnija intrinzična nasuprot ekstrinzičnoj motiviranosti.

Ukupno 147 (72%) ispitanika (roditelja) smatra kako je njihovo dijete unutrašnjim porivima potaknuto jer mu je vlastito zadovoljstvo bitnije nego li vanjska nagrada i trofej.

Brojna prethodno navedena istraživanja upućuju na učestalost ciljne orijentiranosti na zadatak i unaprjeđivanje vještina te na minimalnost usmjerenosti na rezultat. U području motiviranosti djece, istraživanjem dviju autorica Bogdanović Čurić i Ivanišević (2012) utvrđena je veća dominantnost intrinzične nasuprot ekstrinzičnoj motivaciji. Motiv za poboljšanjem zdravlja učestaliji je kod djevojčica, a kod dječaka su često prisutni sljedeći porivi, poriv za unaprjeđenjem tjelesnih kompetencija i poriv za reduciranje tjelesne težine. Suvremena istraživanja upućuju na relevantnost socijalnog konteksta.

4. CILJ ISTRAŽIVANJA

Uzevši u obzir snažan utjecaj različitih faktora na odabir i započinjanje sporta, primarni cilj istraživanja jest utvrditi postoje li statistički značajne razlike u ciljnoj orijentaciji (usmjerenost na zadatak i usavršavanje vještina, usmjerenost na ishod i rezultat) i motivima za provedbu kinezioloških aktivnosti između dječaka i djevojčica predškolske dobi.

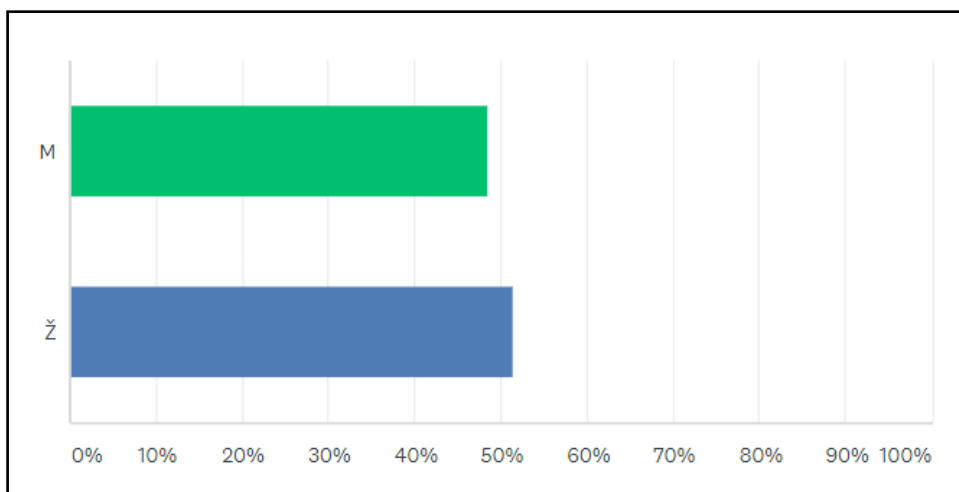
Obzirom na postavljene ciljeve definirana je sljedeća hipoteza:

H1: Postoje statistički značajne razlike između dječaka i djevojčica predškolske dobi u ciljnoj orijentaciji i motivima za provedbu kinezioloških aktivnosti. Očekuje se da će dječaci biti više orijentirani na rezultat u odnosu na djevojčice te da će dječaci biti više ekstrinzično motivirani u odnosu na djevojčice.

5. METODE RADA

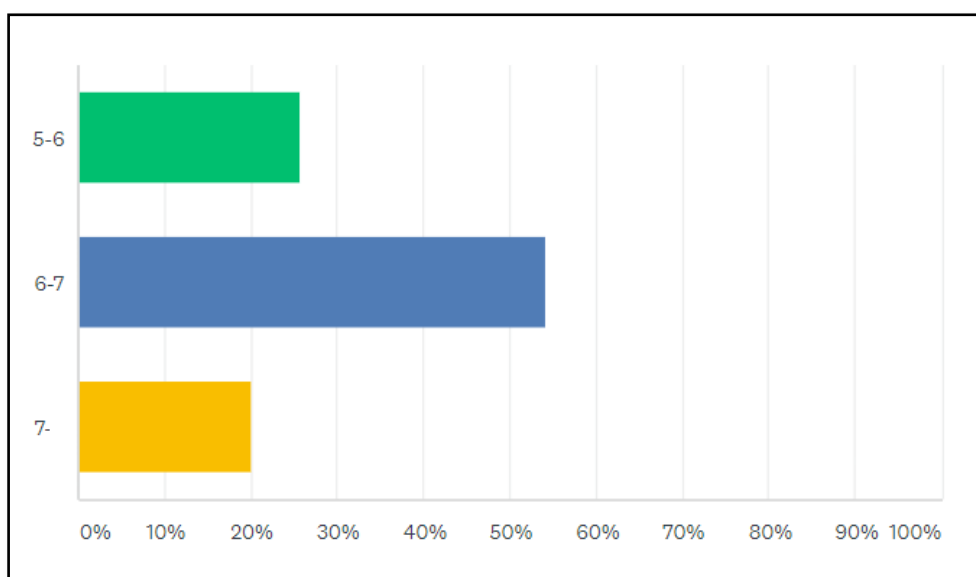
5.1. Uzorak ispitanika

Istraživanje je provedeno u ustanovi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, a njime su se ispitivali stavovi djece Dječjeg vrtića „Ciciban“ grada Otočca. Zbog novonastale situacije uzrokovane pojavom korona virusa (Covid - 19), predviđeni način ispitivanja djece (anketni oblik) nije bio provediv, stoga su kreirana dva online upitnika (program *SurveyMonkey*) čije je rješavanje iziskivalo suradnju roditelja/skrbnika i djeteta, kako pri čitanju i objašnjavanju tako i pri bilježenju odgovarajućih tvrdnji. Uzorak čini ukupno 35 djece (17 djevojčica, 18 dječaka) u dobi od 5 do 8 godina života.

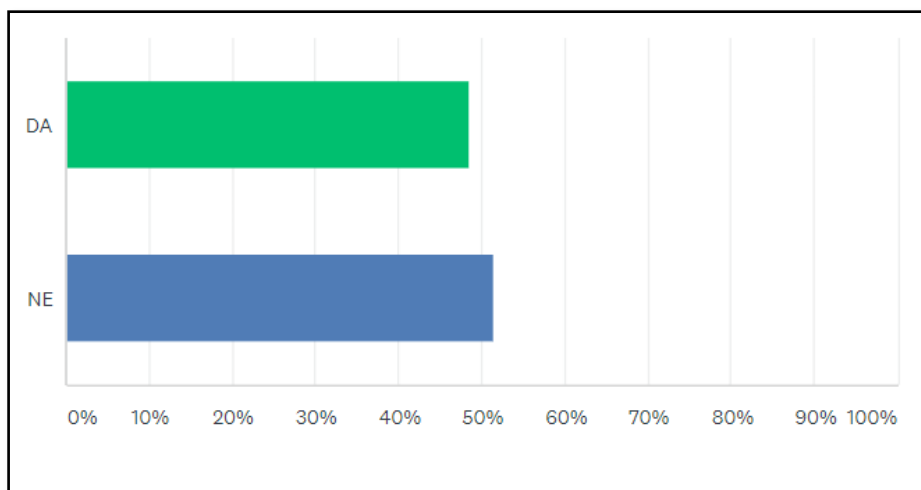
Grafikon 1. Ispitanici istraživanja prema spolu

U grafičkom prikazu 1. prikazan je ukupan uzorak istraživanja kojeg čine 35 ispitanika, od čega 18 (51.43%) djevojčica i 17 (48.57%) dječaka 5-8 godina života.

Grafikon 2. Dob ispitanika

Ukupno je 9 (25.71%) ispitanika u dobi 5-6 godina, 19 (54.29%) u dobi 6-7 godina i 7 (20.00%) ispitanika u dobi 7 godina života što je prikazano u grafičkom prikazu 2.

Grafikon 3. Status sportske aktivnosti tj. uključenosti ispitanika u određene kineziološke aktivnosti

Grafički prikaz 3. ukazuje na aktivnu uključenost djece u određene kineziološke aktivnosti, a prema kojoj je ukupno 17 (48,57%) djece (od kojih je 6 (17,14%) djevojčica i 11 (31,43%) dječaka) uključeno u takvu sportsku aktivnost.

5.2. Uzorak varijabli

Za procjenu individualnih razlika u ciljnoj orijentaciji korištena je prilagođena verzija upitnika ciljne orijentacije „*TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TEOSQ*“ (Duda i suradnici, 1995, adaptiran za TZK prema Barić i sur. 2002).

Upitnik sadrži dvije nezavisne varijable:

1. Individualna ciljna usmjerenost prema zadatku i usavršavanju vještina
2. Individualna ciljna usmjerenost prema ishodu i rezultatu.

Obuhvaća ukupno 4 čestice od kojih se 2 odnose na usmjerenost prema zadatku i usavršavanju vještina (primjerice, „Osjećam se najuspješnijim/om u sportu kad učim neku novu vježbu.“) dok preostale 2 utvrđuju usmjerenost djece prema ishodu i rezultatu (primjerice, „Osjećam se najuspješnijim/om u sportu kad sam ja najbolji/a.“). Čestice usmjerene na zadatak i usavršavanje vještina su: „Dok vježbam bitno mi je da se jako trudim učiti nove vježbe.“ i „Dok vježbam bitno mi je da učim nove zabavne vježbe.“. Sljedeće dvije čestice usmjerene na ishod i rezultat jesu: „Dok vježbam bitno mi je da ja postizem najbolje rezultate.“ i „Dok vježbam bitno mi je da mogu vježbati bolje od mojih prijatelja.“.

Tablica 1. Adaptirana verzija upitnika prilagođena dobi djece - „*TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TEOSQ*“ (Duda i suradnici, 1995, adaptiran za TZK prema Barić i sur. 2002).

SUBDIMENZIJE	ČESTICE
Individualna ciljna usmjerenost prema zadatku i usavršavanju vještina	Dok vježbam bitno mi je da se jako trudim učiti nove vježbe.
	Dok vježbam bitno mi je da učim nove zabavne vježbe.
Individualna ciljna usmjerenost prema ishodu i rezultatu	Dok vježbam bitno mi je da ja postížem najbolje rezultate.
	Dok vježbam bitno mi je da mogu vježbati bolje od mojih prijatelja.

Ispitanici su odgovarali u kojoj se mjeri slažu s navedenom tvrdnjom prema pet stupnjeva (1 – ne, uvijek; 2 – ne, ponekad; 3 – ne mogu se odlučiti; 4 – da, ponekad; 5 – da, uvijek) *Likertove skale procjene*, a budući da uzorak čine djeca predškolske dobi, pitanja su se oblikovala na djeci primjeren i dovoljno razumljiv način.

Kako bi se procijenili intrinzični i ekstrinzični motivi koji djecu potiču na bavljenje kineziološkim aktivnostima, provedeno je online ispitivanje motivacije djece predškolske dobi u kojem su modificirane određene čestice hrvatske verzije upitnika „*EMI-2*“ (Vlašić, i sur., 2002). Upitnik se sastoji od 10 čestica koje su po subdimenzijama raspoređene na sljedeći način: dvije čestice za *usmjerenost na tjelesni izgled* („Vježbam kako bi lijepo izgledao/la.“; „Vježbam kako ne bih bio/la bucmast/a.“), dvije za *usmjerenost na zdravlje* („Vježbam jer je to dobro za moje zdravlje.“; „Vježbam jer mi tako srce bolje radi i bolje dišem.“), jedna čestica za *usmjerenost na socijalni kontekst* („Vježbam da bi se družio/la s prijateljima.“), dvije za *usmjerenost na snagu i izdržljivost* („Vježbam kako bi postao/la jak/a.“; „Vježbam kako bih mogao/la dugo i brzo trčati.“), dvije za *usmjerenost na uživanje* („Vježbam zato što me to veseli.“; „Vježbam zato što se dobro osjećam dok vježbam.“) te jedna čestica za *usmjerenost na rezultat* („Vježbam zato što volim pobjeđivati.“).

Tablica 2. Prilagođena verzija upitnika „*EMI-2*“ (Vlašić, i sur., 2002).

SUBDIMENZIJE	ČESTICE
Usmjerenost na tjelesni izgled	Vježbam kako bi lijepo izgledao/la.
	Vježbam kako ne bih bio/la bucmast/a.
Usmjerenost na zdravlje	Vježbam jer je to dobro za moje zdravlje.
	Vježbam jer mi tako srce bolje radi i bolje dišem.
Usmjerenost na socijalni kontekst	Vježbam da bi se družio/la s prijateljima.
Usmjerenost na snagu i izdržljivost	Vježbam kako bi postao/la jak/a.
	Vježbam kako bih mogao/la dugo i brzo trčati.
Usmjerenost na uživanje	Vježbam zato što me to veseli.
	Vježbam zato što se dobro osjećam dok vježbam.
Usmjerenost na rezultat	Vježbam zato što volim pobjeđivati.

Zbog prethodno navedene primjerenosti djeci, uobičajena verzija modificirana je i obogaćena prigodnim ilustracijama, a djeca su (u suradnji s roditeljima) odabirala tvrdnje tzv. „smajličima“ uz modificirane uobičajene stupnjeve (1 – ne, uvijek; 2 – ne, ponekad; 3 – ne mogu se odlučiti; 4 – da, ponekad; 5 – da, uvijek) *Likertove skale procjene*.

5.3. Metoda obrade podataka

Za analizu prikupljenih podataka korišten je statistički sustav Statistica ver. 7.1 (StatSoft, Inc., Tulsa, OK). Utvrđeni su osnovni deskriptivni parametri rezultata tj. aritmetička sredina (AS), standardna devijacija (SD), minimalni (Min) i maksimalni (Max) rezultat, asimetričnost (Skew) i spljoštenost (Kurt) distribucije rezultata te najveće odstupanje empirijske od teorijske relativne kumulativne frekvencije (max D). Normalitet distribucija testiran je Kolmogorov Smirnov testom. Za utvrđivanje statistički značajne razlike u ciljnoj orijentaciji i motivaciji za provedbu kinezioloških aktivnosti s obzirom na spol, korišten je t-test za nezavisne uzorke. Rezultati su prikazani tablično, uz pogrešku od 0,05%.

6. REZULTATI

Tablica 3. Osnovni deskriptivni pokazatelji prilagođene verzije upitnika „*TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TEOSQ*“ za subuzorak djevojčica u dobi od 5 do 8 godina života

Dok vježbam bitno mi je da:		N	AS	Min	Max	SD	Skew	Kurt	Max D	K-S
„ ja postížem najbolje rezultate.“	Ego 1	18	4.00	2.00	5.00	0.84	-0.67	0.43	0.23	p < ,15
„učim nove zabavne vježbe.“	Task 1	18	4.44	3.00	5.00	0.70	-0.91	-0.25	0.34	p < ,05 *
„ mogu vježbati bolje od mojih prijatelja.“	ego 2	18	3.50	1.00	5.00	1.15	-0.65	-0.26	0.28	p < ,10
„ se jako trudim učiti nove vježbe.“	task 2	18	4.44	3.00	5.00	0.70	-0.91	-0.25	0.34	p < ,05 *
usmjerenosti na rezultat	EGO	18	3.75	2.50	5.00	0.81	0.09	-0.91	0.18	p > ,20
Usmjerenost na zadatak	TASK	18	4.44	3.00	5.00	0.64	-1.29	1.15	0.26	p < ,20

Legenda: N- broj ispitanika; AS- aritmetička sredina; Min- minimalna vrijednost; Max- maksimalna vrijednost; SD- standardna devijacija; Skew- asimetričnosti distribucije rezultata (skewness); Kurt- spljoštenost distribucije rezultata (kurtosis); Max D- najveće odstupanje empirijske od teorijske relativne kumulativne frekvencije; K-S- nivo značajnosti Kolmogorov-Smirnov testa, * - označava statističko značajno odstupanje

U trećoj tablici prikazani su deskriptivni parametri za subuzorak djevojčica u dobi od 5 do 8 godina života. Testom je obuhvaćeno ukupno 18 djevojčica. Rezultati prosječne vrijednosti dviju subdimenzija: *individualne ciljne usmjerenosti prema zadatku i usavršavanju vještina* i *individualne ciljne usmjerenosti prema ishodu i rezultatu*, ukazuju da su djevojčice usmjerenije na zadatak i usavršavanje vještina. Najveći rezultat postignut je u dimenziji *individualne ciljne usmjerenosti prema zadatku i usavršavanju vještina* (AS= 4,44), a najniži rezultat u dimenziji *individualne ciljne usmjerenosti prema ishodu i rezultatu* (AS= 3,75). Analizirajući čestice, najveći i jednak rezultat postignut je u dvjema česticama dimenzije *individualne ciljne usmjerenosti prema zadatku i usavršavanju vještina*, a u kojima ispitanici izražavaju stav o tvrdnji kako im je bitno, dok vježbaju, da uče nove zabavne vježbe (AS= 4,44) i da se jako trude učiti nove vježbe (AS= 4,44). Najniži je rezultat uočeni u čestici dimenzije *individualne ciljne usmjerenosti prema ishodu i rezultatu*, a koja se odnosi na stav ispitanih djevojčica o tvrdnji da im je, dok vježbaju bitno da mogu vježbati bolje od svojih prijatelja (AS= 3,50). Kod raspršenosti rezultata, najveća disperzija vidljiva je u dimenziji *individualne ciljne usmjerenosti prema ishodu i rezultatu* (SD= 0,81). Rezultati Kolmogorov-

Smirnov testa prikazuju da dimenzije *individualna ciljna usmjerenost prema ishodu i rezultatu* i *individualna ciljna usmjerenost prema zadatku i usavršavanju vještina* ne odstupaju značajno, stoga će se koristiti metode parametrijske statistike (t-test).

Tablica 4. Osnovni deskriptivni pokazatelji prilagođene verzije upitnika „*TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TEOSQ*“ za subuzorak dječaka u dobi od 5 do 8 godina

Dok vježbam bitno mi je da:		N	AS	Min	Max	SD	Skew	Kurt	Max D	K-S
„ ja postizem najbolje rezultate.“	Ego 1	17	4.18	2.00	5.00	1.01	-1.21	0.68	0.26	p < ,20
„učim nove zabavne vježbe.“	Task 1	17	4.53	4.00	5.00	0.51	-0.13	-2.27	0.35	p < ,05*
„ mogu vježbati bolje od mojih prijatelja.“	ego 2	17	4.00	2.00	5.00	0.87	-0.65	0.23	0.26	p < ,20
„ se jako trudim učiti nove vježbe.“	task 2	17	4.65	3.00	5.00	0.61	-1.60	1.90	0.43	p < ,01*
usmjerenosti na rezultat	EGO	17	4.09	2.50	5.00	0.67	-0.54	0.50	0.15	p > .20
Usmjerenost na zadatak	TASK	17	4.59	3.50	5.00	0.48	-0.89	-0.11	0.28	p < ,15

života

Legenda: N- broj ispitanika; AS- aritmetička sredina; Min- minimalna vrijednost; Max- maksimalna vrijednost; SD- standardna devijacija; Skew- asimetričnosti distribucije rezultata (skewness); Kurt- spljoštenost distribucije rezultata (kurtosis); Max D- najveće odstupanje empirijske od teorijske relativne kumulativne frekvencije; K-S- nivo značajnosti Kolmogorov-Smirnov testa, * - označava statističko značajno odstupanje

U četvrtoj su tablici prikazani deskriptivni parametri za subuzorak dječaka u dobi od 5 do 8 godina života. Testom je obuhvaćeno ukupno 17 dječaka. Prosječna vrijednost dviju subdimenzija: *individualne ciljne usmjerenosti prema zadatku i usavršavanju vještina* i *individualne ciljne usmjerenosti prema ishodu i rezultatu*, ukazuju da su dječaci usmjereniji na zadatak i usavršavanje vještina. Najveći rezultat postignut je u dimenziji *individualne ciljne usmjerenosti prema zadatku i usavršavanju vještina* (AS= 4,59), a najniži rezultat u dimenziji *individualne ciljne usmjerenosti prema ishodu i rezultatu* (AS= 4,09). Analizirajući čestice, najveći je rezultat postignut u čestici dimenzije *individualne ciljne usmjerenosti prema zadatku i usavršavanju vještina*, a u kojima ispitanici izražavaju vlastiti stav o tvrdnji kako im je bitno, dok vježbaju, da se jako trude učiti nove vježbe (AS= 4,65). Najniži je rezultat uočena u čestici dimenzije *individualne ciljne usmjerenosti prema ishodu i rezultatu*, a koja se odnosi na stav ispitanih dječaka o tvrdnji da im je, dok vježbaju bitno da mogu

vježbati bolje od svojih prijatelja (AS= 4,00). Kod raspršenosti rezultata, najveća disperzija vidljiva je u dimenziji *individualne ciljne usmjerenosti prema ishodu i rezultatu* (SD= 0,67). Rezultati Kolmogorov-Smirnov testa prikazuju da obje dimenzije, *individualna ciljna usmjerenost prema ishodu i rezultatu* te *individualna ciljna usmjerenost prema zadatku i usavršavanju vještina*, ne odstupaju od normalne distribucije. Obzirom na navedeno, u testiranju razlika između dječaka i djevojčica koristi se metoda parametrijske statistike (t-test).

Tablica 5. Rezultati T-testa (razlika između dječaka i djevojčica u ciljnoj orijentaciji, tj. razlika u dimenzijama prilagođene verzije upitnika „*TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TEOSQ*“ za subuzorak dječaka u dobi od 5 do 8 godina života)

Dok vježbam bitno mi je da:	AS (F)	AS (M)	t-test	df	p	N (F)	N (M)
„ ja postizem najbolje rezultate.“	4,00	4,18	-0,56	33	0,58	18	17
„učim nove zabavne vježbe.“	4,44	4,53	-0,41	33	0,69	18	17
„ mogu vježbati bolje od mojih prijatelja.“	3,50	4,00	-1,45	33	0,16	18	17
„ se jako trudim učiti nove vježbe.“	4,44	4,65	-0,91	33	0,37	18	17
EGO	3,75	4,09	-1,35	33	0,19	18	17
TASK	4,44	4,59	-0,75	33	0,46	18	17

Legenda: AS (F) – aritmetička sredina za djevojčice, AS (M) - aritmetička sredina za dječake, t-test – vrijednost t-testa, df – stupanj slobode, p – nivo značajnosti, N (F) – broj djevojčica, N (M) – broj dječaka

Iz tablice 5. možemo zaključiti da ne postoji statistički značajna razlika između dječaka i djevojčica, dobi od 5 do 8 godina života, u ciljnoj usmjerenosti prilikom provođenja kinezioloških aktivnosti.

Tablica 6. Osnovni deskriptivni pokazatelji prilagođene verzije upitnika „EMI-2“ (Vlašić, i sur., 2002). za subuzorak djevojčica u dobi od 5 do 8 godina života

Vježbam...	N	AS	Min	Max	SD	Skew	Kurt	Max D	K-S
„kako bi lijepo izgledao/la.“	18	3.56	1.00	5.00	1.20	-0.38	-0.50	0.18	p > .20
„jer je to dobro za moje zdravlje.“	18	4.44	3.00	5.00	0.78	-1.03	-0.45	0.37	p < .01*
„da bi se družio/la s prijateljima.“	18	4.39	1.00	5.00	1.10	-2.12	4.70	0.38	p < .01*
„kako bi postao/la jak/a.“	18	3.61	1.00	5.00	1.04	-1.22	1.31	0.37	p < .05*
„zato što me to veseli.“	18	4.44	3.00	5.00	0.62	-0.62	-0.39	0.32	p < .05*
„kako ne bih bio/la bucmast/a.“	18	3.22	1.00	5.00	1.44	-0.30	-1.22	0.21	p > .20
„jer mi tako srce bolje radi i bolje dišem.“	18	4.11	3.00	5.00	0.90	-0.24	-1.81	0.28	p < .10
„zato što volim pobjeđivati.“	18	3.78	1.00	5.00	1.17	-1.02	0.53	0.30	p < .10
„kako bih mogao/la dugo i brzo trčati“	18	4.23	3.00	5.00	0.67	-0.38	-0.56	0.27	p < .15
„zato što se dobro osjećam dok vježbam.“	18	4.44	3.00	5.00	0.62	-0.62	-0.39	0.32	p < .05*
tjelesni izgled ukupno	18	3.39	2.00	5.00	1.14	0.17	-1.58	0.17	p > .20
zdravlje ukupno	18	4.28	3.00	5.00	0.62	-0.42	-0.75	0.19	p > .20
socijalni kontekst ukupno	18	4.39	1.00	5.00	1.10	-2.12	4.70	0.38	p < .01*
snaga i izdržljivost ukupno	18	3.94	2.50	5.00	0.73	-0.69	0.16	0.25	p < .20
uživanje ukupno	18	4.44	3.00	5.00	0.54	-1.02	1.46	0.21	p > .20
rezultat ukupno	18	3.78	1.00	5.00	1.17	-1.02	0.53	0.30	p < .10

Legenda: N- broj ispitanika; AS- aritmetička sredina; Min- minimalna vrijednost; Max- maksimalna vrijednost; SD- standardna devijacija; Skew- asimetričnosti distribucije rezultata (skewness); Kurt- spljoštenost distribucije rezultata (kurtosis); Max D- najveće odstupanje empirijske od teorijske relativne kumulativne frekvencije; K-S- nivo značajnosti Kolmogorov-Smirnov testa, * - označava statističko značajno odstupanje

U šestoj tablici prikazani su deskriptivni parametri za subuzorak djevojčica u dobi od 5 do 8 godina života. Testom je obuhvaćeno ukupno 18 djevojčica. Rezultati prosječne vrijednosti pet subdimenzija (*usmjerenost na tjelesni izgled*, *usmjerenost na zdravlje*, *usmjerenost na socijalni kontekst*, *usmjerenost na snagu i izdržljivost*, *usmjerenost na uživanje te usmjerenost na rezultat*) ukazuju da su djevojčice prilikom provođenja kinezioloških aktivnosti u najvećoj mjeri usmjerene na uživanje (4,44). Prema tome, najveći i jednak rezultat postignut je u dimenziji *usmjerenost na uživanje* (AS= 4,44), a najniži rezultat u dimenziji *usmjerenost na tjelesni izgled* (AS= 3,39). Analizirajući čestice, najveći i jednak rezultat postignut je u dvjema česticama dimenzije *usmjerenost na uživanje*, a u kojima ispitanici izražavaju stav o tvrdnji kako vježbaju zato što ih to veseli (AS= 4,44) te zbog toga što se dobro osjećaju dok vježbaju (AS= 4,44). Najniži je rezultat uočeni u čestici dimenzije *usmjerenost na tjelesni izgled*, a koja se odnosi na stav ispitanih djevojčica o tvrdnji da vježbaju kako ne bi bile bucmaste (AS= 3,22). Kod raspršenosti rezultata, maksimalna disperzija vidljiva je u dimenziji *usmjerenost na rezultat* (SD= 1,17). Rezultati Kolmogorov-Smirnov testa prikazuju da samo dimenzija *usmjerenosti na socijalni kontekst* odstupa od normalne distribucije ($p < ,01$) dok kod četiri čestice ima značajnih odstupanja. U čestici *usmjerenosti na zdravlje* utvrđeno je značajno odstupanje, a odnosi se na tvrdnju djevojčica da vježbaju jer je to dobro za njihovo zdravlje ($p < ,01$). Nadalje, statistički značajno odstupanje utvrđeno je u čestici *usmjerenosti na snagu i izdržljivost*, a kojom djevojčice tvrde kako vježbaju da bi postale jake ($p < 0,1$). Posljednje je odstupanje utvrđeno u čestici *usmjerenosti na uživanje*, a kojima djevojčice iskazuju svoj stav o tvrdnji da vježbaju zato što ih to veseli ($p < 0,5$). Budući da odstupanja nisu velika koristile su se metode parametrijske statistike.

Tablica 7. Osnovni deskriptivni pokazatelji prilagođene verzije upitnika „EMI-2“ (Vlašić, i sur., 2002). za subuzorak dječaka u dobi od 5 do 8 godina života

Vježbam...	N	AS	Min	Max	SD	Skew	Kurt	Max D	K-S
„kako bi lijepo izgledao/la.“	17	4.24	2.00	5.00	0.83	-1.24	2.01	0.27	p < ,15
„jer je to dobro za moje zdravlje.“	17	4.47	4.00	5.00	0.51	0.13	-2.27	0.35	p < ,05*
„da bi se družio/la s prijateljima.“	17	4.18	1.00	5.00	1.19	-1.66	2.36	0.29	p < ,15
„kako bi postao/la jak/a.“	17	4.35	2.00	5.00	1.00	-1.26	0.29	0.39	p < ,01*
„zato što me to veseli.“	17	4.12	2.00	5.00	0.93	-1.32	1.74	0.33	p < ,05*
„kako ne bih bio/la bucmast/a.“	17	4.12	1.00	5.00	1.00	-2.00	5.69	0.34	p < ,05*
„jer mi tako srce bolje radi i bolje dišem.“	17	4.24	3.00	5.00	0.75	-0.43	-0.99	0.26	p < ,20
„zato što volim pobjeđivati.“	17	4.53	3.00	5.00	0.62	-1.00	0.20	0.36	p < ,05*
„kako bih mogao/la dugo i brzo trčati“	17	4.12	2.00	5.00	1.00	-1.13	0.66	0.28	p < ,15
„zato što se dobro osjećam dok vježbam.“	17	4.24	2.00	5.00	0.97	-1.46	1.76	0.29	p < ,10
tjelesni izgled ukupno	17	4.18	3.00	5.00	0.68	-0.23	-0.91	0.19	p > ,20
zdravlje ukupno	17	4.35	3.50	5.00	0.52	-0.07	-1.19	0.22	p > ,20
socijalni kontekst ukupno	17	4.18	1.00	5.00	1.19	-1.66	2.36	0.29	p < ,15
snaga i izdržljivost ukupno	17	4.24	2.00	5.00	0.75	-1.68	4.00	0.23	p > ,20
uživanje ukupno	17	4.18	2.00	5.00	0.85	-1.24	1.41	0.24	p > ,20
rezultat ukupno	17	4.53	3.00	5.00	0.62	-1.00	0.20	0.36	p < ,05*

Legenda: N- broj ispitanika; AS- aritmetička sredina; Min- minimalna vrijednost; Max- maksimalna vrijednost; SD- standardna devijacija; Skew- asimetričnosti distribucije rezultata (skewness); Kurt- spljoštenost distribucije rezultata (kurtosis); Max D- najveće odstupanje empirijske od teorijske relativne kumulativne frekvencije; K-S- nivo značajnosti Kolmogorov-Smirnov testa, * - označava statističko značajno odstupanje

U sedmoj tablici prikazani su deskriptivni parametri za subuzorak dječaka u dobi od 5 do 8 godina života. Testom je obuhvaćeno ukupno 17 dječaka. Rezultati prosječne vrijednosti pet subdimenzija (*usmjerenost na tjelesni izgled*, *usmjerenost na zdravlje*, *usmjerenost na socijalni kontekst*, *usmjerenost na snagu i izdržljivost*, *usmjerenost na uživanje te usmjerenost na rezultat*) ukazuju da su dječaci prilikom provođenja kinezioloških aktivnosti u najvećoj mjeri usmjereni na rezultat (4,53). Prema tome, najveći rezultat postignut je u dimenziji *usmjerenost na rezultat* (AS= 4,53), a najniži i jednak rezultat u trima dimenzijama: *usmjerenost na socijalni kontekst*, *usmjerenost na tjelesni izgled te usmjerenost na uživanje* (AS= 4,18). Analizirajući čestice, najveći je rezultat postignut u čestici dimenzije *usmjerenost na rezultat*, a u kojoj ispitanici izražavaju stav o tvrdnji kako vježbaju zato što vole pobjeđivati (AS= 4,53). Najniži je rezultat uočeni u čestici dimenzije *usmjerenost na uživanje*, a koja se odnosi na stav ispitanih dječaka o tvrdnji da vježbaju zato što ih to veseli (AS= 4,12). Jednak je rezultat izražen u drugim dvjema dimenzijama *usmjerenost na tjelesni izgled te usmjerenost na snagu i izdržljivost*, a koje odražavaju stavove dječaka o tvrdnjama da vježbaju kako ne bi bili bucmasti (AS= 4,12) i kako bi mogli dugo i brzo trčati (AS= 4,12). Kod raspršenosti rezultata, najveća disperzija vidljiva je u dimenziji *usmjerenost na socijalni kontekst* (SD= 1,19). Rezultati Kolmogorov-Smirnov testa prikazuju da samo dimenzija *usmjerenosti na rezultat* odstupa od normalne distribucije ($p < ,05$) dok kod četiriju čestica ima značajnih odstupanja. U čestici *usmjerenosti na snagu i izdržljivost* utvrđeno je odstupanje koje se odnosi na stav dječaka da vježbaju kako bi postali jaki ($p < ,01$). Također, statistički značajno odstupanje uočeno je u čestici *usmjerenosti na zdravlje*, a kojom dječaci iskazuju svoj stav da vježbaju jer je to dobro za njihovo zdravlje ($p < ,05$). U čestici *usmjerenosti na uživanje* utvrđeno je značajno odstupanje, a njome dječaci iskazuju stav o tvrdnji da vježbaju zato što ih to veseli ($p < ,05$). Četvrto statističko odstupanje utvrđeno je za česticu *usmjerenosti na tjelesni izgled*, a koje se odnosi na tvrdnju dječaka da vježbaju kako ne bi bili bucmasti ($p < ,05$). Budući da odstupanja nisu velika koristile su se metode parametrijske statistike.

Tablica 8. Rezultati T-testa (razlika između dječaka i djevojčica u motivima za tjelesno vježbanje tj. razlika u dimenzijama prilagođene verzije upitnika „EMI-2“ (Vlašić, i sur., 2002). za subuzorak dječaka u dobi od 5 do 8 godina života

Vježbam...	AS (F)	AS (M)	t-test	df	p	N (F)	N (M)
„kako bi lijepo izgledao/la.“	3,56	4,24	-1,94	33	0,06	18	17
„jer je to dobro za moje zdravlje.“	4,44	4,47	-0,12	33	0,91	18	17
„da bi se družio/la s prijateljima.“	4,39	4,18	0,55	33	0,58	18	17
„kako bi postao/la jak/a.“	3,61	4,35	-2,16	33	0,04*	18	17
„zato što me to veseli.“	4,44	4,12	1,23	33	0,23	18	17
„kako ne bih bio/la bucmast/a.“	3,22	4,12	-2,13	33	0,04*	18	17
„jer mi tako srce bolje radi i bolje dišem.“	4,11	4,24	-0,44	33	0,66	18	17
„zato što volim pobjeđivati.“	3,78	4,53	-2,36	33	0,02*	18	17
„kako bih mogao/la dugo i brzo trčati“	4,28	4,12	0,56	33	0,58	18	17
„zato što se dobro osjećam dok vježbam.“	4,44	4,24	0,77	33	0,45	18	17
tjelesni izgled ukupno	3,39	4,18	-2,45	33	0,02*	18	17
zdravlje ukupno	4,28	4,35	-0,39	33	0,70	18	17
socijalni kontekst ukupno	4,39	4,18	0,55	33	0,58	18	17
snaga i izdržljivost ukupno	3,94	4,24	-1,16	33	0,25	18	17
uživanje ukupno	4,44	4,18	1,12	33	0,27	18	17
rezultat ukupno	3,78	4,53	-2,36	33	0,02*	18	17

Legenda: AS (F) – aritmetička sredina za djevojčice, AS (M) - aritmetička sredina za dječake, t-test – vrijednost t-testa, df – stupanj slobode, p – nivo značajnosti, N (F) – broj djevojčica, N (M) – broj dječaka, * - označava statističko značajno odstupanje

U tablici 8. vidljive su statistički značajne razlike u česticama i dimenzijama motiviranosti za provedbu kinezioloških aktivnosti između dječaka i djevojčica od 5 do 8 godina života. U

dimenziji *usmjerenosti na snagu i izdržljivost* utvrđena je jedna statistički značajna razlika koja tvrdi da dječaci, u odnosu na djevojčice, više vježbaju kako bi postali jaki ($p=0,04$). U dimenziji *usmjerenosti na tjelesni izgled* utvrđena je značajna razlika koja je dokaz da dječaci, u većoj mjeri nego li djevojčice, vježbaju kako ne bi bili bucmasti ($p=0,04$). Nadalje, u dvjema dimenzijama utvrđena je statistički značajna razlika. Prva razlika odnosi se na dimenziju *usmjerenosti na rezultat*, a koja odražava tvrdnju da dječaci vježbaju zato što vole pobjeđivati više nego li djevojčice ($p=0,02$). Za dimenziju *umjerenosti na tjelesni izgled* utvrđena je razlika koja tvrdi da dječaci provode kineziološke aktivnosti, u većoj mjeri u odnosu na djevojčice, zbog tjelesnog izgleda ($p=0,02$).

7. RASPRAVA

S obzirom na rezultate ciljne orijentiranosti djevojčice su visoko orijentirane na zadatak (AS=4,44), a nešto niže na rezultat (AS=3,75). Dječaci su visoko usmjereni i prema zadatku (AS=4,59) i prema rezultatu (AS=4,09), ali im je dominantna usmjerenost na zadatak. U istraživanju nisu utvrđene statistički značajne spolne razlike u ciljnoj orijentaciji niti kod jedne dimenzije.

Barić (2004) provodi istraživanje čiji je cilj bio utvrđivanje odnosa ciljanih orijentacija sportaša i ponašanja trenera s aspektima motivacijske klime u dva sporta te ispitivanje dimenzija motivacijske klime. Rezultati dobiveni na uzorku od 192 košarkaša i 206 nogometaša upućuju na minimalnu usmjerenost ka postizanju rezultata. Obje su skupine orijentirane na zadatak i usavršavanje vještina.

Cetinić i Vuk (2007) istraživali su motivacijske obrasce učenika i učenica osam razreda srednje škole Blato, a primarni je cilj bio ustvrditi postoje li statistički značajne spolne razlike u ciljanoj orijentiranosti. Rezultatom istraživanja nije utvrđena razlika. Naime, obje su skupine bile više usmjerene na zadatak nego li na rezultat. Također, obje vježbaju zbog užitka, ulažući mnogo truda i usavršavajući nove vještine.

Autori Jaakkola, John Wang, Soini i Liukkonen (2015) provode istraživanje s ciljem utvrđivanja razine socijalne korelacije uključujući motivacijsku klimu tjelesnog i zdravstvenog odgoja i ciljne orijentiranosti učenika i učenika od 14 do 15 godina. Rezultati ukazuju na značajnost spolne razlike odnosno veću motiviranost i usmjerenost na ishod i rezultat te veći osjećaj uživanja dječaka u odnosu na djevojčice.

Obzirom da su većini ispitivanja ciljanih orijentacija u sportu uzorak činila djeca osnovno i srednjoškolske dobi, dolazimo do zaključka da su djeca rane i predškolske dobi, također, prilikom provođenja kinezioloških aktivnosti više orijentirana na zadatak i usavršavanje postojećih te stjecanje novih vještina. Međutim, noviji rezultati istraživanja učenika i učenica u dobi od 14 do 15 godina ukazuju na postojanje spolne razlike prema kojima su dječaci više orijentirani na ishod i rezultat u odnosu na djevojčice (Jaakkola, John Wang, Soini i Liukkonen, 2015). Rezultati ispitivanja motivacije djece rane i predškolske dobi Dječjeg vrtića „Ciciban“ za provođenje kinezioloških aktivnosti, usklađeni su s prethodno spomenutim tezama. Dječaci (AS= 4,09) su imali nešto veće vrijednosti aritmetičkih sredina u odnosu na djevojčice (AS=3,75) za dimenziju usmjerenosti na rezultat. Temeljna razlika očituje se u vrijednostima aritmetičkih sredina dimenzije odnosno razine

uživanja koju djeca provedbom kinezioloških aktivnosti nastoje postići. U istraživanju autora Cetinić i Vuk (2007) izmjerena je jednaka razina uživanja tijekom provedbe takvih aktivnosti dok je u prethodno spomenutom (Jaakkola, John Wang, Soini i Liukkonen, 2015) veći osjećaj užitka utvrđen kod dječaka. Za razliku od spomenutih, dobivene vrijednosti aritmetičkih sredina djece Dječjeg vrtića „Ciciban“ ukazuju na maksimalnu usmjerenost djevojčica na uživanje (AS= 4,44) za razliku od dječaka kojima se dimenzija uživanja klasificirala na posljednje mjesto zajedno s drugim dvjema dimenzijama, tjelesnim izgledom i socijalnim kontekstom (AS= 4,18). Dakle, poželjno je potaknuti razvoj užitka prilikom provođenja kinezioloških aktivnosti dječaka kako bi bili što više intrinzički motivirani odnosno da bi se smanjila razina usmjerenosti na ishod i rezultat. Obzirom na dob, neophodno je preoblikovati sadržaj određene aktivnosti odnosno prilagoditi ga dobi djeteta da ono bude nalik igri jer, bilo da je riječ o kineziološkoj aktivnosti djece predškolske dobi ili drugom obliku kretanja, valja napomenuti da je takva aktivnost djeci uvijek igra. Igram dijete razvija vlastitu tjelesnu snagu, kompetenciju i motoriku odnosno zadovoljava svoju potrebu za kretanjem. Preciznije, prema Klarin „Lokomotorne, fizičke igre usmjerene na poticanje brzine, koordinacije, jakosti, fleksibilnosti potiču razvoj motoričkih sposobnosti djeteta.“ (2017:23). Visoku usmjerenost dječaka na ishod i rezultat opravdava često prisutan natjecateljski duh. Interpretirajući različito tumačenje starih i suvremenih poimanja dječje igre prema Sutton-Smith (1997), autorica Klarin (2017) navodi stari oblik shvaćanja igre kao moći koja se očituje međusobnom kompetitivnošću djece. Tvrdi da je igra „...ekspresija konflikta.“ (2017:16). Mišljenja je kako bi ona ipak trebala biti nalik imaginaciji, progresiji i odraz vlastite ličnosti odnosno „ja“ manifestacija osobnog iskustva. Takve igre pružaju djeci slobodu u izražavanju vlastite kreativnosti i mašte, fleksibilne su i omogućuju mu samoostvarenje i razvoj s ciljem njegova odrastanja. Tzv. „self“ igra prilika je za relaksaciju, zabavu, ali i za usavršavanje dječje autonomije. Dakle, unatoč želji za pobjedom i svijesti o natjecateljskom duhu djece rane i predškolske dobi, poželjnije je da su dječaci, odnosno djeca općenito, prilikom provedbe kinezioloških aktivnosti u smislu igre, ipak usmjerenija na zabavu i samoostvarenje. Istražujući razliku dječaka i djevojčica različite dobi u razini korelacije percipirane kompetentnosti, intrinzične motivacije i ciljne orijentacije prilikom pohađanja nastave tjelesne i zdravstvene kulture, autorice Barić, Vlašić, Cecić-Erpič (2013) dolaze do sljedećeg, za temu relevantnog rezultata. Njime se utvrđuje veća usmjerenost djevojčica na zadatak i usavršavanje vještina u odnosu na dječake. Unatoč obostranoj usmjerenosti na zadatak i usavršavanje vještina, djevojčice su ipak više orijentirane te su intrinzično motivirane što i jest poželjno.

S obzirom na rezultate intrinzičke motivacije za provedbu kinezioloških aktivnosti, djevojčicama je najvažnije uživanje (AS=4,44), potom socijalni kontekst (AS=4,39), nakon toga zdravlje (AS=4,28) te slijede snaga i izdržljivost (AS=3,94), potom rezultat (AS=3,78) i na kraju tjelesni izgled (AS=3,39). Dječaci svoje intrinzičke motive za provedbu takvih aktivnosti rangiraju ovim redoslijedom: rezultat (AS=4,53), zdravlje (AS=4,35), snaga (AS=4,24), a potom im je jednako važno i tjelesni izgled i socijalni kontekst i uživanje (sve aritmetičke sredine za te dimenzije iznose 4,18).

Rezultati istraživanja Bogdanović Čurić i Ivanišević (2012) koje su ispitivale odnose u motiviranosti za rekreativnu uključenost u sport i zadovoljstvo bavljenja kineziološkim aktivnostima djece (polaznici osnovnih škola, Mostar) pokazuju sljedeće. Kod dječaka su često prisutna dva poriva, poriv za unaprjeđenjem tjelesnih sposobnosti i poriv za redukciju tjelesne težine, a kod djevojčica je prisutan poriv za poboljšanjem zdravlja što je, uglavnom, kontradiktorno dobivenim rezultatima ispitivanja predškolske djece Dječjeg vrtića „Ciciban“ jer je dječacima snaga (AS=4,35) relativno bitna u odnosu na druge dimenzije dok im je tjelesni izgled (AS=4,18) manje važna kategorija. Djevojčicama je zdravlje (AS=4,28) važna dimenzija, međutim, ne i najvažnija.

Studentica Nataša Gric (2019), također je ispitivala motive djece za bavljenje izvannastavnim sportskim aktivnostima. Uzorak je činilo 205 ispitanika odnosno roditelja koji su bilježili svoje stavove u svezi motivacije njihove djece, a istraživanjem je utvrđeno da je najveći motiv djece socijalni kontekst te je više prisutna intrinzična nego li ekstrinzična motiviranost. Ukupno 147 roditelja smatra kako je njihovu djetetu važnije osobno zadovoljstvo nego li određena vanjska nagrada ili trofej što upućuje na djelovanje unutrašnjih poriva. Dobivene vrijednosti aritmetičkih sredina ispitanih djevojčica Dječjeg vrtića „Ciciban“ ukazuju da im je socijalni kontekst (AS=4,39) prioritet. Nadalje, visoko su orijentirane na druženje s prijateljima za razliku od dječaka kod kojih je dimenzija socijalnog konteksta (AS=4,18) zauzela posljednje mjesto s još dvjema dimenzijama, usmjerenošću na tjelesni izgled i uživanje. Prema vrijednostima aritmetičkih sredina, djevojčice su maksimalno usmjerene na uživanje (AS=4,44) tijekom provođenja kinezioloških aktivnosti dok je dječacima prethodno spomenuta kategorija najmanje važna.

Ispitivanje djece rane i predškolske dobi Dječjeg vrtića „Ciciban“ upućuje na veću ekstrinzičnu motiviranost dječaka u odnosu na djevojčice kao što su svojim ispitivanjem ustvrdili Milavić, Milić, Jurko, Grgantov i Marić (2015) kojima je cilj bio utvrditi intrinzičnu i ekstrinzičnu motivaciju te ekstrinzičnu regulaciju emocija i mjere dječjeg dostignuća u

školskom kontekstu. Međutim, unatoč većoj podložnosti vanjskoj motivaciji dječaka u odnosu na djevojčice, obje su skupine bile više potaknute unutarnjim porivima.

Rezultati t-testa ukazali su da se intrinzička motivacija djevojčica i dječaka razlikuje u dimenziji *tjelesnog izgleda* i dimenziji *rezultata*, u obje dimenzije dječaci imaju veće vrijednosti što znači da im je tjelesni izgled i rezultat koji postižu veći motivator za provedbu kinezioloških sadržaja u odnosu na djevojčice. Dječaci više vježbaju zato što vole pobjeđivati ($p=0,02$) i usmjereniji su na vježbanje zbog tjelesnog izgleda ($p=0,02$) u odnosu na djevojčice. Također, u česticama dimenzije *snage i izdržljivosti* dječaci imaju veće vrijednosti kao i u čestici dimenzije *tjelesnog izgleda* što dokazuje da su im snaga i izgled važni, odnosno, oni vježbaju kako bi postali jaki ($p=0,04$) i kako ne bi bili bucmasti ($p=0,04$). Sukladno tomu, ne klasično istraživanje dječjih igara autorice Janet Lever utvrđuje kako dječaci istinski uživaju u raspravama tijekom same igre u odnosu na djevojčice koje radije sudjeluju u manje kompetitivnim grupama s manjim brojem članova. U odnosu na dječake, igre djevojčica su kraćeg trajanja, a uzrok tome jest manja kompetentnost u konstruktivnom rješavanju konfliktnih situacija djevojčica. Promatranjem i razgovorom, Janer (2014) je opisala spolne razlike u stavovima dječaka i djevojčica prema svađi te zaključuje kako su se dječaci tijekom igre čitavo vrijeme svađali, međutim, igra zbog toga nije završila, a maksimalan prekid igre nije trajao duže od sedam minuta. S druge strane, tvrdi kako se djevojčice ne zauzimaju za rješavanje problema već ih većina želi prekinuti igru čim nastupi sukob. Svrha takvih igara dječaka jest priprema za konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija, uvažavanje i poštivanje dogovorenih pravila, vodstvo i težnju ka zajednički postavljenim ciljevima u odnosu na igre djevojčica (Krpan, 2014).

8. ZNANSTVENI I PRAKTIČAN DOPRINOS ISTRAŽIVANJA

Kineziološke aktivnosti djeluju poticajno na razvoj gotovo svih razvojnih područja djece. Ono podupire tjelesni rast i razvoj jednako kao i razvoj psihomotornog sustava i općih funkcionalnih sposobnosti organizma, stoga je poželjno da su djeca, prilikom provedbe takvih aktivnosti, maksimalno usmjerena na zadatak i usavršavanje vještina te da su više intrinzično motivirana. Sukladno tome, praktičan doprinos ovog istraživanja očitovat će se praktičnom primjenom rezultata istraživanja koji roditeljima, odgojiteljima, trenerima i drugim pojedincima mogu služiti kao orijentir pri planiranju budućih sportskih aktivnosti i igara. Obzirom na osjetljivost djece predškolske dobi, važno je napomenuti kako je razdoblje djetinjstva najpogodnije za stvaranje određenih navika ili stavova čovjeka. Dakle, rezultati mogu biti poticaj za organiziranje sportskih aktivnosti u obliku zanimljivih, npr. pričom oblikovanih sadržaja kako bi im djeca pristupala s većom razinom užitka koja vodi do samoostvarenja, a samim time i težnjom ka napretku i usavršavanju postojećih umijeća. Znanstveni doprinos ovog istraživanja proizlazi iz prikupljenih informacija o važnosti provođenja kinezioloških sadržaja te o vrstama motivacije za bavljenje takvim sportskim aktivnostima. Takve informacije doprinose boljem razumijevanju termina i vrsta sportske motivacije te su svrsishodne jer mogu biti podloga za kreiranje i realizaciju daljnjih istraživanja.

9. NEDOSTACI ISTRAŽIVANJA

Prije samo zaključka valja uzeti u obzir ograničenja i moguće nedostatke provedenog istraživanja. Prvi, vrlo važan čimbenik za valjanost dobivenih rezultata jest veličina uzorka odnosno broj ispitanika. Uzorak ovog ispitivanja činilo je ukupno 35 ispitanika, a s ciljem dobivanja reprezentativnih rezultata nužan je veći broj. Za procjenu stavova djece predškolske dobi o njihovoj orijentiranosti prilikom provođenja kinezioloških aktivnosti i o kategoriji i razini motiviranosti koristio se online anketni upitnik. Budući da su uzorak činila djeca rane i predškolske dobi, prilikom izražavanja vlastitih stavova bila je nužna pomoć i suradnja odrasle osobe. Planirano je provođenje dva upitnika koje bi djeca ispunjavala uz pomoć odgojitelja izražavajući svoje stavove oslikavanjem prikazanih 'smajlića'. Međutim, novonastala situacija uzrokovana pojavom virusa Covid – 19 zahtijeva pronalazak nove strategije, stoga se kreira online anketni upitnik koji je prosljeđen roditeljima unutar različitih platformi poput Facebook grupe, WhatsApp grupe odgojitelja i roditelja/skrbnika i sl. Nedostatak je ne mogućnost prosljeđivanja spomenute ankete svim roditeljima zbog otežanih uvjeta komuniciranja. Naime, pojedini roditelji nemaju uvjete i potrebnu tehnologiju ili nisu dovoljno informatički pismeni kako bi ispunili anketu na valjani način. Moguće je da djeca, prilikom rješavanja, nisu bila dovoljno pažljiva, nisu dobro razumjela tvrdnju odnosno nisu imala dovoljno jasnu interpretaciju određene tvrdnje od strane pomagača. Mogući nedostatak ispitivanja mogu biti i ne istinite tvrdnje s ciljem prikrivanja stvarnog stanja i mišljenja pojedinca.

10. ZAKLJUČAK

U ovome diplomskome radu proučavani su intrinzični i ekstrinzični motivi te ciljna orijentacija koja djecu rane i predškolske dobi podupire na aktivnu uključenost u kineziološke aktivnosti. Obzirom na postavljene ciljeve, rezultati ovog istraživanja djelomično su odgovarali postavljenim hipotezama.

U primarnoj hipotezi očekivane su spolne razlike u ciljnoj orijentaciji i motivima djece predškolske dobi (od 5 do 8 godina života) za provedbu kinezioloških aktivnosti u korist dječaka, odnosno, očekivalo se da će dječaci biti usmjereniji na ishod i rezultat te da će biti ekstrinzično motiviraniji. Rezultati ovog istraživanja djelomično potvrđuju postavljenu hipotezu. Unatoč obostranoj usmjerenosti na zadatak i usavršavanje vještina, dječaci su ipak više orijentirani na spomenutu dimenziju u odnosu na djevojčice. Najveća je usmjerenost dječaka utvrđena česticom dimenzije *individualne usmjerenosti prema zadatku i usavršavanju vještina*, a koja tvrdi da je dječacima, dok vježbaju, najbitnije da se jako trude učiti nove zabavne vježbe (AS=4,65). Istraživanjem spolnih razlika u ciljnoj usmjerenosti djece od 5 do 8 godina života, dolazimo do rezultata T-testa koji ne utvrđuju postojanje statistički značajne spolne razlike u orijentiranosti, prilikom provođenja tjelesnog vježbanja.

U drugom dijelu primarne hipoteze očekivale su se razlike u motivima dječaka i djevojčica za provedbu kinezioloških aktivnosti. Očekivalo se da će dječaci biti više potaknuti vanjskim motivima nego li djevojčice. Unatoč većoj intrinzičnoj motiviranosti dječaka u odnosu na djevojčice, dječaci su ekstrinzično ipak motiviraniji što potvrđuju i rezultati t-testa. Analizirajući čestice dimenzija dolazi se do podataka kako djevojčice provode kineziološke aktivnosti najviše zbog užitka koje im one pružaju (AS=4,44) dok su dječaci maksimalno usmjereni na rezultat (AS=4,53). Rezultati T-testa upućuju na značajnu razliku dječaka i djevojčica u dimenziji *usmjerenosti na tjelesni izgled* ($p=0,02$), a prema kojima su dječaci motiviraniji za provođenje takvih aktivnosti kako bi lijepo izgledali i kako ne bi bili bucmasti u odnosu na djevojčice kojima je to manje bitno. Važno je napomenuti da je izrazita statistički značajna razlika vidljiva u čestici „Vježbam kako ne bih bio/la bucmast/a.“ ($p=0,04$). Druga, za postavljenu hipotezu relevantna dimenzija koja odražava spolnu razliku jest *usmjerenost na rezultat*. Iz rezultata je vidljivo da djevojčice nisu ekstrinzično motivirane za razliku od dječaka koji su najviše usmjereni na rezultat, stoga, zaključujemo da oni više vježbaju zato što vole pobjeđivati ($p=0,02$) nego li djevojčice. Time se potvrđuje prethodno postavljena hipoteza. Treća čestica koja upućuje na značajnost razlike odnosi se na dimenziju

usmjerenosti na snagu i izdržljivost ($p=0,04$) u kojoj se dječaci više slažu s tvrdnjom da vježbaju kako bi postali jaki nego li djevojčice.

Obzirom na višestruku korist i djelovanje tjelesne aktivnosti na rast i razvoj djeteta te na formiranje zdravih životnih navika, poželjno ih je maksimalno poticati, osobito u radu s djecom rane i predškolske dobi. Neaktivnošću i izbjegavanjem prethodno spomenutih aktivnosti ugrožen je razvoj osnovnih motoričkih (poput brzine, snage i izdržljivosti), ali i drugih sposobnosti djece. Postoje brojne prednosti bavljenja kineziološkim aktivnostima poput očuvanja zdravlja prvenstveno, stjecanja zdravih navika, a samim time usavršavanje postojećih umijeća ustrajnim trudom i vlastitom aktivnošću. Kako bi ih djeca, tijekom djetinjstva, adekvatno razvijala neophodno je podupirati ih da to čine zbog sebe samih kako bi postigli razinu samoostvarenja i osjećaj vlastite vrijednosti. U današnje vrijeme, djeca su ne rijetko ekstrinzično motivirana (potaknuta vanjskom nagradom) pa im je cilj postići što bolji rezultat, a takve su situacije očitije u ponašanju dječaka. Zbog toga je neophodno osvijestiti roditelje, odgojitelje, trenere i druge osobe koje organiziraju kineziološke aktivnosti o važnosti stvaranja i zadržavanja zdravih navika djece. Važno je da se posvete stvaranju adekvatne motivacijske klime koja će biti motivirajuća za dijete. Prema tome, s gledišta ciljne orijentiranosti, korisnija je usmjerenost na zadatak i usavršavanje vještina i intrinzična motiviranost jer dijete na taj način, osobito u situacijama kada kineziološki sadržaji uključuju igru, razvija pozitivne stavove i vrijednosti. Njegova želja za sportskom aktivnošću kao takvom raste, a ono teži ka samoostvarenju, usavršavanju već razvijenih vještina i stjecanju novih.

11. LITERATURA

1. Barić, R. (2004). Motivacijska klima u sportskoj ekipi: situacijske i dispozicijske determinante. *Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja*, Vol.14., No.4-5. 78-79.
2. Barić, R.; Šimunić, V. (2011). Motivacija za vježbanje povremenih rekreativnih vježbača: spolne razlike. *Hrvatski športsko medicinski vjesnik*, Vol. 26., No. 1. 19-25.
3. Barić, R.; Vlašić, J.; Cecić Erpič, S. (2014). Goal orientation and intrinsic motivation for physical education: Does perceived competence matter?. *Kinesiology*, Vol. 46., No. 1. 117-126.
4. Boedecker J.; Lampe T.; Riedmiller M. (2013). Modeling effects of intrinsic and extrinsic rewards on the competition between striatal learning systems. *Front Psychol.*
<https://www.verywellmind.com/what-id-intrinsic-motivation-2795385>
(pristupljeno 18. rujna 2020.)
5. Bogdanović-Čurić, J.; Ivanišević, D. (2012). Motivacija i zadovoljstvo učenika u rekreativnom bavljenju sportom. *Sportski logos* (Ur. Čolakhodžić, Ekrem; Popo, Almir). Nastavnički fakultet Mostar. Odsjek za sport i zdravlje. Mostar. 44-51.
6. Bosnić, V. (2015). Sportski program u predškolskoj ustanovi (Završni rad). Sveučilište Jurja Dobrile u Puli. Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti. Pula.
file:///C:/Users/Martina/Downloads/bosnic_vanja_unipu_2015_zavrs_struc.pdf
(pristupljeno 5. siječnja 2021.)
7. Burja, J. (2016). Važnost kinezioloških aktivnosti za djecu predškolske dobi. (Diplomski rad) Sveučilište u Zagrebu. Učiteljski fakultet. Odsjek za odgojiteljski studij. Zagreb.
https://bib.irb.hr/datoteka/864115.JELENA_BURJA-zavrni_rad-finalna_verzija.pdf (pristupljeno 30. studenog 2020.)
8. Cetinić, J.; Polančec, J.; Cimerman, M. (2007). Profili ciljne orijentacije u nastavi tjelesne i zdravstvene kulture: razlike u faktorima intrinzične motivacije. *Informatizacija rada u područjima edukacije, sporta i sportske rekreacije* (ur. Findak, Vladimir). Hrvatski kineziološki savez. Zagreb. 101-106.

9. Cetinić, J.; Vuk, S. (2007). Ciljna orijentacija u nastavi tjelesne i zdravstvene kulture (Ur. Findak, Vladimir). *Zbornik radova na temu antropološke, metodičke, metodološke i stručne pretpostavke rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije*. Inter nos d.o.o. Zagreb. 82-88.
10. Cherry, K. (2019). Intrinsic Motivation: How Your Behavior Is Driven by Internal Rewards. *Verywell Mind*.
11. Coon, D.; Mitterer, JO. (2010). *Introduction to Psychology: Gateways to Mind and Behaviour With Concept Maps*. Belmont. CA: Wadsworth.
<https://www.verywellmind.com/what-is-intrinsic-motivation-2795385>
(pristupljeno 18. rujna 2020.)
12. Cvenić, J.; Barić, R. (2015). **Psihometrijske karakteristike hrvatske verzije Upitnika intrinzične motivacije za vježbanje (IMI)**. *Napredak*, Vol.156., No.3.
13. Cvenić, J.; Nagy, G.; Šmit, D. (2013). Razlike u motivaciji za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture između redovnih učenika i učenica koji dodatno pohađaju izvannastavne sportske aktivnosti - vikendom u sportske dvorane u OŠ Pavleka Miškine. *Informatizacija rada u područjima edukacije, sporta i sportske rekreacije* (Ur. Findak, Vladimir). Hrvatski kineziološki savez. Zagreb. 185-190.
14. Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe. (2008). Narodne novine. NN 63.
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_06_63_2128.html (pristupljeno 5. siječnja 2021.)
15. Duda, Joan. L. (1993). Goals: a social-cognitive approach to the study of achievement motivation. U: R. N. Singer, M. Muhphey i L. K. Tennant (ur.), *Handbook of Research in Sport Psychology*. New York: Macmillian Publ. Company. 421-435.
16. Duda, Joan, L. (2001). Achievement goal research in sport: pushing boundaries and clarifying some misunderstandings (Ur. Roberts). *Advances in Motivation in Sport and Exercise*. Champaign, IL: Human Kinetics Publishers. 129-183.
17. Findak, V. (1995). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture u predškolskom odgoju. Zagreb: Školska knjiga.
18. Gric, N. (2019). Motivacija za sportske aktivnosti kod djece u osnovnoškolskim ustanovama. Međimursko veleučilište u Čakovcu (Završni rad). Međimursko veleučilište u Čakovcu. Čakovec.

19. Horga, S. (1993). *Psihologija sporta*. Fakultet za fizičku kulturu sveučilišta u Zagrebu. Zagreb.
20. Hrvatska enciklopedija. Leksikografski zavod Miroslava Krleže.
<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=45618> (pristupljeno 30. rujna 2020.)
21. Jakkolla, T.; John Wang, C. K.; Soini, M.; Liukkonen, J. (2015). Students' perceptions of motivational climate and enjoyment in Finnish physical education: A latent profile analysis. *Journal of sports science and medicine*, Vol. 14., No.3. 477-483.
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4541109/> (pristupljeno 15. travnja 2020.)
22. Klarin, M. (2017). *Psihologija sporta*. Sveučilište u Zadru. Zadar.
http://www.unizd.hr/Portals/41/elektronicka_izdanja/Psihologija_djecje_igre.pdf?ver=2017-09-08-103902-427 (pristupljeno 16.11.2020.)
23. Krpan, H. (2014). Zašto su dječaci kompetitivni, a djevojčice emocionalne? *ZnanostBlog.com dnevna doza znanja*.
<http://www.znanostblog.com/zasto-su-djecaci-kompetitivni-djevojce-emocionalne/> (pristupljeno 29. studenog 2020.)
24. Lever, J. *Girls more emotionally involved than boys*.
25. Malone, T.; Lepper M. (1987). *Making Learning Fun: A Taxonomy of Intrinsic Motivations for Learning*. Hillsdale, New Jersey: Erlbaum.
<https://www.verywellmind.com/what-id-intrinsic-motivation-2795385>
(pristupljeno 18. rujna 2020.)
26. Milavić, B.; Milić, M.; Jurko, D.; Grgantov, Z.; Marić, K. (2015). Adaptation and validation of the motivation scale in physical education classes. *Croatian Journal of Education*, Vol. 17., No. 2. 453-479.
27. Newton, M.; Duda, J. L. (1999). The interaction of motivational climate, dispositional goal orientations and perceived ability in prediction indices of motivation. *International Journal of Sport Psychology*. 63-82.
28. Penava Brekalo, Z. (2010). Socijalno-kognitivna teorija ličnosti u kontekstu osobnog marketinga. *Ekonomski vjesnik : Review of Contemporary Entrepreneurship, Business, and Economic Issues*, Vol. 23., No. 1.
https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=89161
(pristupljeno 19. rujna 2020.)

29. Petz, B. (1992). *Psihologijski rječnik*. Prosvjeta. Zagreb.
30. Protić, I.; Maršić, T. (2015). Motivacijske razlike između sportaša i sportašica ekipnih i individualnih sportova. *Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje*, Vol. 5., No.1. 85-91.
31. Rheiberg, F. (2004). *Motivacija*. Prijevod 3. prerađenog i proširenog izdanja. Naklada Slap. Zagreb.
32. Roberts, G. C. (1993). Motivation in sport: understanding and enhancing the motivation and achievement of children. U: R. N. Singer, M. Muhphey i L. K. Tennant (ur.), *Handbook of Research in Sport Psychology* New York: Macmillian Publ. Company. 517-586.
33. Roberts, G. C. (2001). Understanding the dynamics of motivation in physical activity: the influence of achievement goals on motivational processes (Ur. Roberts), *Advances in Motivation in Sport and Exercise*. Champaign, IL: Human Kinetics Publishers. 1-51.
34. Seifriz, J. J.; Duda, J. L.; Chi, L. (1992). The relationship of perceived motivational climate to intrinsic motivation and beliefs about success in basketball. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 14. 375-391.
35. Sever, T. (2015). Tjelesno vježbanje djece predškolske dobi (Završni rad). Sveučilište Jurja Dobrile u Puli. Odjel za odgojne i obrazovne znanosti. Pula.
[file:///C:/Users/Martina/Downloads/sever tea unipu 2015 zavrs struc.pdf](file:///C:/Users/Martina/Downloads/sever%20tea%20unipu%202015%20zavrs%20struc.pdf)
(pristupljeno 5. siječnja 2021.)
36. Sinclair, C. (2001.) *Dispositional goal orientations, perceptions of the motivational climate and intrinsic motivation in secondary physical education: an interactionist approach* (Doctoral dissertation). University of New Mexico. Albuquerque.
37. Sindik, J. (2009). Kineziološki programi u dječjim vrtićima kao sredstvo očuvanja djetetova zdravlja i poticanja razvoja (Stručni članak).
<https://hrcak.srce.hr/37770> (pristupljeno 5. siječnja 2021.)
38. Sindik, J. (2009). Zdravstveni i psihološki aspekti djetetova bavljenja sportom - mogućnosti i opasnosti. *Paediatrica Croatica*, Vol. 53., No.1. 193-199.
39. Sutton-Smith, B. (1997). *The Ambiguity of Play*. Harvard University Press. London.

40. Trboglav, M. (2006). Ciljna orijentacija i motivacijska klima – prediktori intrinzične motivacije u sportu. (Diplomski rad) Sveučilište u Zagrebu. Filozofski fakultet. Zagreb.
41. Treasure, D. (2001.), Enhancing young people's motivation in youth sport: an achievement goal approach. U: G. C. Roberts (ur.), *Advances in Motivation in Sport and Exercise*. Champaign, IL: Human Kinetics Publishers. 79-101.
42. Tušak, M. (1997). Razvoj motivacijskega sistema v športu (Doktorska disertacija). Sveučilište u Ljubljani. Filozofska fakulteta. Ljubljana.
43. Zulić, A.; Frappanti-Roglić, M. (2013). Psihologija i pedagogija sporta. Hrvatski nogometni savez, Zagreb, Nogometna akademija
<http://hns-cff.hr/files/documents/old/252-Psihologija5.pdf> (pristupljeno 25. rujna 2020.)

12. ŽIVOTOPIS

OSOBNI PODACI

IME I PREZIME: Martina Petrić

ADRESA: Prozor 55f, 53220, Otočac

TELEFON: 053/781-135

MOBITEL: 0981868026

E-MAIL: tinapetrlic15@hotmail.com

DRŽAVLJANSTVO: hrvatsko

DATUM ROĐENJA: 14.11.1996.

SPOL: žensko

ŽELJENO ZANIMANJE: odgojitelj predškolske djece

RADNO ISKUSTVO

DATUMI: srpanj 2013.

POLOŽAJ: jedinica prometne mladeži

POSLODAVAC: PU Otočac

ADRESA: Vatrogasna 1, Otočac

DATUMI: svibanj 2018. – srpanj 2018.

POLOŽAJ: Prodavač

POSLODAVAC: s.Oliver

ADRESA: Ul. Akcije Maslenica 1, Zadar

DATUMI: srpanj 2018. – rujan 2018.

POLOŽAJ: pomoćni konobar

POSLODAVAC: Slastičarna „Dizo-Ćimo“

ADRESA: Ul. kralja Zvonimira 27, Otočac

DATUMI: siječanj 2019. – siječanj 2021.
POLOŽAJ: odgojitelj predškolske djece
POSLODAVAC: DV Ciciban
ADRESA: Ul. bana Josipa Jelačića 16, Otočac

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

DATUMI: 2011. – 2015.
INSTITUCIJA: Srednja škola Otočac
SMJER: Ekonomska škola
DODIJELJENA KVALIFIKACIJA: ekonomist

DATUMI: 2015. – 2018.
INSTITUCIJA: Sveučilište u Zadru
STUDIJ (redovni; preddiplomski studij) : Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
DODIJELJENA KVALIFIKACIJA: sveučilišna prvostupnica (baccalaurea) ranog i
predškolskog odgoja i obrazovanja
(*univ. bac. praes. educ.*)

VJEŠTINE I SPOSOBNOSTI

GOVORNI JEZIK: hrvatski jezik
OSTALI JEZICI: engleski jezik
RAČUNALNE VJEŠTINE: vješto baratanje Office alatima:
Microsoft Word
Microsoft Excell
Microsoft PowerPoint
DRUŠTVENE VJEŠTINE I KOMPETENCIJE: sklonost timskom radu, dobre
komunikacije vještine
VOZAČKA DOZVOLA: B kategorija

13. POPIS SLIKA

Slika	Stranica
1. Interaktivno djelovanje individualnih i situacijskih faktora pri formiranju motivacijske klime u sportu. (Zulić, Frapporti-Roglić, 2013).....	4

14. POPIS TABLICA

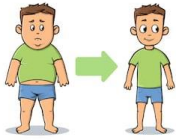

Tablica	Stranica
1. Adaptirana verzija upitnika prilagođena dobi djece - „ <i>TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TESTQ</i> “ (Duda i suradnici, 1995, adaptiran za TZK prema Barić i sur. 2002).....	18
2. Prilagođena verzija upitnika EMI-2 (Vlašić, i sur., 2002).....	19
3. Osnovni deskriptivni pokazatelji prilagođene verzije upitnika „ TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TESTQ “ za subuzorak djevojčica u dobi od 5 do 8 godina života.....	21
4. Osnovni deskriptivni pokazatelji prilagođene verzije upitnika „ <i>TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TESTQ</i> “ za subuzorak dječaka u dobi od 5 do 8 godina života.....	22
5. Rezultati T-testa (razlika između dječaka i djevojčica u ciljnoj orijentaciji, tj. razlika u dimenzijama prilagođene verzije upitnika „ <i>TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TESTQ</i> “ za subuzorak dječaka u dobi od 5 do 8 godina života).....	23
6. Osnovni deskriptivni pokazatelji prilagođene verzije upitnika EMI-2 (Vlašić, i sur., 2002). za subuzorak djevojčica u dobi od 5 do 8 godina života.....	24
7. Osnovni deskriptivni pokazatelji prilagođene verzije upitnika EMI-2 (Vlašić, i sur., 2002). za subuzorak dječaka u dobi od 5 do 8 godina života.....	26
8. Rezultati T-testa (razlika između dječaka i djevojčica u motivima za tjelesno vježbanje tj. razlika u dimenzijama prilagođene verzije upitnika EMI-2 (Vlašić, i sur., 2002). za subuzorak dječaka u dobi od 5 do 8 godina života.....	28

15. POPIS GRAFIKONA

Grafikon	Stranica
1. Ispitanici istraživanja prema spolu	16
2. Dob ispitanika	16
3. Status sportske aktivnosti tj. uključenosti ispitanika u određene kineziološke aktivnosti....	17

16. PRILOZI

Prilog 1. Ispitivanje intrinzičnih i ekstrinzičnih motiva - *EMI-2* (Vlašić, i sur., 2002)

	Vježbam...	Razlog	Ne, uvijek 	Ne, ponekad 	Ne mogu se odlučiti 	Da, ponekad 	Da, uvijek
1.	Kako bi lijepo izgledao/la						
2.	Jer je to dobro za moje zdravlje						
3.	Da bi se družio/la s prijateljima						
4.	Kako bi postao/la jak/a						
5.	Zato što me to veseli						
6.	Kako ne bih bio/la bucmast/a						

7.	Jer mi tako srce bolje radi i bolje dišem						
8.	Zato što volim pobjeđivati						
9.	Kako bih mogao/la dugo i brzo trčati						
10.	Zato što se dobro osjećam dok vježbam						

Prilog 2. Upitnik ciljne orijentacije djece u sportu - „*TASK and EGO Orientation in Sport Questionnaire - TEOSQ*“ (Duda i suradnici, 1995, adaptiran za TZK prema Barić i sur. 2002).

1. Dob:

- 5-6
- 6-7
- 8

2. Spol:

M Ž

3. Jesi li uključen/a u neku sportsku aktivnost?

DA NE

	Dok vježbam bitno mi je...	Ne, uvijek	Ne, ponekad	Ne mogu se odlučiti	Da, ponekad	Da, uvijek
4.	da ja postizem najbolje rezultate	1	2	3	4	5
5.	da se jako trudim učiti nove vježbe	1	2	3	4	5
6.	da mogu vježbati bolje od mojih prijatelja	1	2	3	4	5
7.	da učim nove zabavne vježbe	1	2	3	4	5

TUMAČ STUPNJEVA:

- 1. Ne, uvijek**
- 2. Ne, ponekad**
- 3. Ne mogu se odlučiti**
- 4. Da, ponekad**
- 5. Da, uvijek**